

Mārijas Vēstis

Ilustrēts nedēļas šurnāls šinatnei,
literaturai, mākslai un šadsihwei.

№ 13.

1909. gadā.

Iznākt trešdienās.

Saturs:

Kristīgas tīzības pirmāktumi. Profesora
Dr. Eduarda Zellera.

Par laulību. Profesora Josefa Kohlera.

Agrārijautajums un semes usrakstīšana.
Profesora Dr. K. Baloscha.

Labāku sehtlu! Dr. philos. P. Sālišča.
Melontas šala. Nāhtotnes aina no L. Hellen-
bacha.

Plāšchat nemams jehdseens. No Paolas
Lombroso.

Meschi tā brijwaki dseed. Biršneetu
Sofijas dšejols.

Apšfats.

Dāšchadas šinas un pašinojumi.

Bildes: Štats uš Melno juhru no
Li-Petra galotnes. No Iwana Kon-
stantinowitscha Aiwajowška. — Zekā
uš deenviduš polu.

Abonešanas maksā

Ar peesuhitššanu cēššsemē:

Par gadu . . . . . 3 rēl. 50 kap.
" 1/2 gadu . . . . . 2 " " "
" 1/4 gadu . . . . . 1 " " "

Rigā šanemot:

Par gadu . . . . . 2 rēl. 50 kap.
" 1/2 gadu . . . . . 1 " 50 " "
" 1/4 gadu . . . . . " 75 " "

Ar peesuhitššanu ahršsemē:

Par gadu . . . . . 5 rēl. — kap.
" 1/2 gadu . . . . . 2 " 50 " "
" 1/4 gadu . . . . . 1 " 25 " "

Numurs maksā 10 kap.; šatra adrešes maina 10 kap. Šubinajumi maksā 10 kap. par weenslešigu šmallu rindšau.

II. Rīg. Krahj-Aisdemu Sabeedriba

tagad atrodas

Sabeedribas pašchas jaunajā mahjā

Aleksandra eelā Nr. 12

(Dīrnawu eelu stuhri).

Peenem noguldījumus no 1 rubla pašlot un maksā 5—6 procentus; par tekošu reškinu 4 proz.
Noguldījumus ismaksā tuhlit bes usteišchanas.
Išfneedš aishņemumus pret wehršpapiireem, obligazijam, galveneekeem un personigu droščibu.
Darba laiks no 10—2. Telefons 1388.

W a l d e.

Kaunuma, ahdas, šilpitiškās, pubščla un dšimuma šlimibās išeenas no plst. 9—1 un no 6—1/2 9 w. No pulst. 5—6 w. tit damas un behrns. Rīgā, Maršalu eelā 8, tumu pee Grehņeetu eelas.

Dr. Machtus.

Dr. Kliorin,

ahdas un dšimuma šlimibās. Ahršteschana ar Rentgena, radiuma, Finsena, dšels un šilgaisun.

Dr. Simonsona gaišmas dšeedi-naschanas eestahde

Aleksandra eelā Nr. 17.

Peenemu ahdas, pubščla un weneriškus šlimneekus šawā privat-šimīšā, Terbatas eelā Nr. 7 (ee-ča no Dīrnawu eelas), no plst. 9—11 un no 5—8 un bes tam štredeenās no plst. 7—8 watarā.

Dr. J. Kraukst.

Teel pašrdotas 2 pašchas ar mešču:

- 1) 366 def., 40 rubl. defetina,
- 2) 290 def., 35 rubl. defetina.

Nowgorodas gub., Starorufflas apriski, gabals Nr. 1: 206 def. maksas mešču, 60 def. buhņotolu, 100 def. mešču plawu. Seme ir augliga, bes purweem. Upe Pola 150 paš. attahlu, šugofchanai deriga, štažija Pola 3 wešt. atštatu, Staraja Ruffa — 30 wešt. Bankas parads — 6500 rbl., peemakšat 8140 rbl. War us nomakšu datam. Maršrutš: šanz. Pola, Mašk.-Wentšp.-Ribinsk. dšelsš., Saostrowje šahdšā, pee meščfarga Sawelija Leontjewa.

Gabals Nr. 2: 160 def. maksas mešču, 80 def. buhņotolu, 50 def. mešču plawu, bes purweem. Seme ir augliga. Upe Pola — 3 wešt., šanz. Pola — 10 libš 13 wešt., Staraja Ruffa — 32 wešt. atštatu. Bankas parads 5000 rbl., peemakšat 6150 rbl. Maršrutš: St. Pola, Wikowo šahdšā, pee meščfarga Jegora Stepanowa. Abi gabali eekšlatti bankā par 11500 rbl. Peemakša war tit pagarinata us nomakšu datam. — Špafšneeka adreše: Peterburgā, Šchdanowka, Dšizeeru eelā 4, dšihw. 14, R. G. Komets; personigi pehš pulst. 7 watarā.

Tschuguna leetawa, granita šahžetawa un šlihpetawa

J. Lahzis, Rīgā,

Pletenberga eelā Nr. 19. Telefons Nr. 2487,

peedahwā dāščadus granita, marmora un tschuguna kapu krusiš un peminēklus, kapu bekus, kehdes (iš tschuguna), kapu sehtas (iš tschuguna un kalamas dšelsš) un metala krons par mehrenam ženam. Apstallejumus peenem un pašrdod no krahjuma šabritas nolittawā, Terbatas eelā Nr. 26. Telefons Nr. 986.

➡ Zenu rahditajus išsuhta bes maksas. ➡
Pašta adreše: J. Lahzis, Rīgā.

R. Nebelsiecka pehņ.,

Kalku eelā 11, blatus krahstafei,

gumijas un metala štempeli growuras, klischejas un krahšas

peedahwā lehti gliš-tatā išwedumā jau kopš 24 gadeem.

Kafijas ahr-dedsinatawa „NEKTAR“
peedahwā weehmehrs waigi dedsinatu un maltu kafiju par loši mehrenām zen. Ari nededsinatu-kafiju, fehju, zuku ru, u. t. t.
Leelā Aleksandra eelā 24.
Eeeja no Romanowa eelas.

Dr. Kummer'a walodas instituts.

Labakais u. leelakais walodas instituts damam u. fungeem.

Lodschā un Rīgā.

- ➡ Weeglaku us preekšču tīščanū!
- ➡ Labaku šahwofli!
- ➡ Drošču ekšistenzi!

Juhs šew nodroščinajat žaur pamatigu walodas praščanū.

Pamatiga mahžiba kreemu, wahju, latweešču, polu, frantschu un angļu walodās no paščtantu školotaseem.

Leelā Smiļšču eelā Nr. 20, II. Telefons 2667.

Dr. phil. G. Kummer.

Wiseem preekščā

ir papiroš

„Stella“

20 gab. 6 kap.

Peeprafēet „Stella“ wifur!
Sabeedr. „Laferme“, Sw. Peterburgā.

Ch. Jürgensohn,

wihnu leeltirgotawa,

peedahwā

eekšdšemes un ahršemes wihnus,

kā ari konjaku „Royal“,
štipru wihnogu wihnu 50 kap.
šekofchās šiliales:

Šumworowa un Dīrnawu eelu stuhri,
Telgawas šhofejā Nr. 12,

Ahgenskalnā, Mlescha eelā Nr. 4a,

Petschal kunga namā,

Wehweru eelā Nr. 7, Wez-Rigas stuhri.

Mahjas Weests

Nr. 13.

Rīgā, 2. aprīlī 1909. g.

54. gada gājums.

Kristīgas tizibas pirmšahkumi.

Profesora Dr. Eduarda Bellera.

(Turpinājums.)

Šai zīnā starp brīhwako pawilisko kristīgo tizibu un wezato juhdu kristīgo jeb ebjonitisko redses stahwokli (pehz B a u r a swarīga atraduma) kristīgas basnizas un dogmatu wehstūrē istaifa wefela gadu fntena galweno satureu un daschadas werstijas no tās peerahdamas neween no zitureenes awoteem, bet wehl skaidraī un teeschaki sarejsamas tahdos rakstos, kuzi jaunā deribas krahjumā usnemti tā apustuku un apustuku mahzeku darbi.

Wistuwakā laikmetā pehz Pawila nahwes gan bes schaubam partiju noschiroshanas bija laikam kotti asa. Tā ka nu paganu kristīgums reis pastahweja un basnizas leelais wairums fastahweja no schahdeem paganu kristigeem, tad protams ar wīnu ari bija jaapron un wismas weena data no juhdu kristigeem jau agrak atsazijās no kristīgo paganu apgraišchanas: sawās grahmātās korinteescheem un romeescheem Pawilam schis praxjums wairs naw janoraida un Sahna parahdichanā, „nikolaiteem“, t. i. pawiliskeem kristigeem gan teef pahrmests, ka tee bauda elku upuru gaku un pahrkahpi juhdu laulibas likumus, turpretim par pahrejeem bauflibas preeschraksteem un par apgraišchānu ta zeesch neween klusu, bet ari pate sin stahstīt (7. nod.) par neskaitāmu daudsumu kristīgu is wīfām tautam, kas peemeenojuschees deewa draudses pamatam un zelmam. Bet tā ilgatus laikus domaja wehl tikai weena data no juhdu kristigeem, ziti wehl Justina laikā (ap 150. gad.) un wehl wehla apgalwoja, ka tikai pilnīgi pahrejot judisimā, pagans warot eeguht sawu datu no mešjasa walsts swehtlaimibas un Apustuku darb. grahmatas fazeretajs scho usflatu wehl buhs atradis tā kotti isplatitu, kam leels eespāids, jo zītadi tam nebuhtu bijis nekahda eemesla sawos attehlojumos pret judisimu wīfur tā peekahptees, tā tas notizis; un ari tee, kuzi nedomaja tik sīngri, atsina paganu kristīgumu tikai sem apstahkēem.

Kristītos paganus ari tee eeskatiija tikai tā atgreestus pee juhdu tizibas un no teem tāpat tā no juhdeem praxija ehdeenu un laulibas likumu eewehroschānu; schi pilnīgā noschiroshandās no juhdu dsihwes kahrtibas, ko Pawils kristīgam atrada tik saprotāmu, ari wismehrenakeem no judu kristīgo partijas bija negantiba (Sahna parahdichanai peemehram aptruhst pat wahrdū, tā scho welna mahzibu apstihmet). Pawila mahziba par taisnoschānos zaur tizibu bes bauflibas dardeem, teem bija nesaprotama un pret schi apustuka personu tā atkriteju no tehru bauflibas teem bija tik nepahrwarami aisspreedumi, ka wehl wehlu otrā gadu fnteni un ilgi pehz tam, kad wina leelais darbs jau wispahh bija atsichts un bija peespeedis pee atsinas, usbrukumi pret wīnu wehl arweenu turpinajās. No starbeem atklahteem usbrukumeem tee pahhwehriās par aisklahteem, bet tā burwis Simons tas gan ari tika daschakart atklahti pelts, mehrenakee wīnu wismas ignoreja, waj wina nopelnus masinaja; pat wina ihstakais darbs, kristīgas tizibas isplatichāna pee reetumu paganeem, kahdā ebjonitu teikā teef peeschkirts Peterim un ari waldošchee basnizas nostahsti scheem partiju meleem peeschkibra par sewi tik leelu waru, ka palestineeschu galwai no schi paganu apustuka leelā wehsturiskā darba peekrita lauwas data.

Zit mas wehl pirmā gadu fntena beigās preteschkibas bija islihdshinatas, tas redsams no diweem raksteem muhsu jaunās deribas krahjumā, kuzi, tā leetas, rakstīti ap scho laiku waj masleet agraki: grahmata Ebrejeem un Zekaba grahmata; ka pehdeja buhtu ihsta, lai winas aissahhwi faka to fazidami, tilpat mas war buht runa, ka ari pirmēja buhtu rakstīta no Pawila. Ja Ebreju grahmatas farakstītais saweem juhdu kristigeem laftajeem us to skaidrato peerahda, ka zaur Kristu juhdu preesteribai, juhdu upuru kaspibai un wīfai juhdu religijai darits gals, ka wezas deribas weetā stah-

juſeſ jauna, taſ leezina, ka to wiſu wini wehl nebija atſinufchi; ja taſ ar neſſaitameem peemehreem iſ wezàſ deribas pee-rahda, ka Deewa ſwehtiba faiſtita ar tizibu, tad winam ir bijuſe darifchana ar tahdeem, kuzi newis tizibu, bet hauſlibaſ iſpildifchana, ir turejuſchi par to iſſchifroſcho fatikſmè ſtarp zilwelu un Deewu; ja taſ ſaxem kopà wiſu ſawu iſtulkoſchanaſ mahkflu, lai peerahditu, ka ari pehz wezàſ deribas mahzibam, Kriſtus ir weenigs, nereenam nepeelihdſinamſ, pehz ſawas dabas ſtahw pahr engeteem, pehz ſawa ſtahwokka un noſihmeſ pahri par apbrihnojamateem waroneem juhdu wehſturè un Deewa walſtibas leelmaneem, tad taſ peerahda, ka ſchahds uſſkats toreis wehl naw bijis kriſtigà baſnizà wiſpahreji un neſchoubami atſihya tiziba. Ar wahrdu ſafot, Ebreju grahmata puhledamàſ apgaht juhdu kriſtigiſ redſes ſtahwokka, peerahda, zif leela wara ſchis juhdu kriſtigumſ wehl toreis bija. Wehl teeſchaki to apgaſmo ſekaba grahmata tam aprindam, kuras tajà atrada ſawu pahrliezibu iſteikſmi. ſchi grahmata ne tik ween mums rahda atſewiſchtoſ ſchumòſ ebjonitiſma rakſturiftoſ wilzeenus (kà 5, 12 un 14), ta uſkriſtoſchà kahrtà noſlehyi pawiliſkaſ teologijaſ uſſwera wahrduſ un domas, peemehram neaiſnem ne ar wahrdu Kriſtus iſlihdſinaſchanaſ nahwi un wiſpahr Kriſtu tikai reti min; tampretim ta uſſtahjàſ taiſni kà ſrihda rakſis pret pawiliſmu un aſſawo wina pamata mahzibu par taiſnoſchanaſ zaur tizibu beſ hauſlibaſ darbeem ar tahdu ruhgtumu un ar tahdu wina iſhtena gara pahrapraſchana, ka te ſkaidri redſamſ, zif taſlu wehl ta partija, kuras walodu mehſ ſche dſirdam, ir no tam, lai ſapraſtoſ ar pawiliſko kriſtigumu. Kaſ Pawilam ir eefſchejàſ reli-gioſàſ dſihweſ weenibaſ punktſ, wiſa laba augliga ſakne, to ſekaba grahmata iſſkaidro par nedſihwu ſinaſchana, kahda ari welneem war buht, taiſnoſchanaſ zaur tizibu ta ſtahda pretim taiſnoſchanaſ zaur darbeem, beſ kureem pirmejà miruſe; toſ peemehruſ, kuruſ Pawilſ un Ebreju grahmata peewed, lai attaiſnotu taiſnoſchanaſ zaur tizibu, taſ mehgina wineem atraut un iſleetot preeſch ſewiſ; kaſ pakaujaſ weenigi uſ ſawu tizibu, to winſch dehwè par „augſtprahtigu zilwelu“; ſchelaſtibas weetà, no kuras ween Pawilſ zer wiſu labu, taſ noraida muhſ pee hauſlibaſ (1, 22. 2, 8. 4, 11.), kuzai Pawilſ noleedſis katuru wehrtibu un noderibu kriſtitam zilwekam. Tik neſameerinami tajà laika wehl ſtahw weens pret oturu partijaſ un uſſkati.

Wiſpahr nemot rahdaſ, ka ſchini zihna juhdu kriſtigumſ uſ azumirkli paturejiſ wirſroku pat tahdàſ ſemèſ, kuzam patſ Pawilſ neſis kriſtigiſ tizibu. Mehſ jau redſejam, ka Eſejuſ draudſe no apokaliptika maſ gaduſ pehz Pawila nahweſ teef uſteikta par to, ka ta nowehrfuſeſ no wina mahzibam; un kaſ mums no Maſ-ſiſjaſ baſnizaſ uſglabajeſ, leezina, ka wehl taſlu otrà gadu ſimteni walidijis

juhdu kriſtigiſ pahrfwarſ. Wina leelà apuſtulifkà autoritate ir bijis ſahnis, newis juhdu apuſtuliſ, par kuru otrà gadu ſimtena widà neſinaja neko, bet apokaliptikiſ, — Pawilſ turpretim ſchinis wezoſ baſnizaſ noſtaſtoſ neteef minetſ*); pee winaſ eezeenitateem mahzitojeem ſkaltas ſchis papias, kureſch uſglabajis uſ muhſu laikeem tik iſhtuſ rabinifkuſ praſjumus par meſſjaſa walſte godibu, ſchis juhdu kriſtigumſ, kureſch tikai grib jautat pee wezeem apuſtuteem un wina mahzekeem, bet neko negrib ſinat par „ſweſcheem mahzitojeem“ (Pawilu); iſ winaſ klehyja otrà gadu ſimteni ir zehleſ montaniſmſ, kureſch ar ſawu ſlimigi pahrfpibheto ſchiliaſmu (mahziba par tuhſtoſch gadu meera walſti) ar ſawu paregu praweetibu, ar ſawu „jaunàſ hauſlibaſ poſſudinaſchana“ deefgan ſkaidri norahda uſ ſawu pirmzehloni iſ juhdu kriſtiguma un kureſch tamlihdſ noleef ari leezibu par to, ka taſ tajà laika bija toti plaſchi iſplattizeſ un iſdaria leelu eefpaidu uſ toreſejo domaſchanaſ kahrtibu; taſ bija leela wara. Wezakaſ romeſchu draudſes judiſmu mehſ paſiſtam no grahmataſ romeſcheem, ka taſ tur uſturejeſ un walidijis pehdejàſ diwàſ nodakàſ Filipeſchu grahmata (peemot, ka ſchee gabali naw zehluſcheſ no Pawila), bet it ſewiſchki no Apuſtuku darbu grahmataſ, zif taht ſchis rakſis, kaſ nepahraprotami nodomats Romaſ draudſei, kà jau agrat aiſrahdiſ, wehl ap 120. gadu, lai eeguhru juhdu kriſtigòſ, atradiſ par wjadſigu peekahpteſ no ſawa redſes ſtahwokka. Diwi wezi rakſti no romeſchu ebjonitiſma iſ otrà gadu ſimtena mums ir wehl uſglabajuſcheſ Hermes grahmata „Ganſ“ un pſeidoklementiſkaſ homilijaſ. Wehl ap 175. g. Hegeſipſ, kahds no zeenitateem wiſreem juhdu kriſtigà partija, apleezina, ka ta laika galwenàſ draudſeſ, kuras taſ bija apzetojiſ un ſewiſchki ari Romaſ draudſe, winſch wiſu tur atradiſ tà, kà ta hauſliba un tee pra-weſchi un taſ kungſ to pagehr,“ taſ patſ Hegeſipſ, kureſch pehz kahda iſteizeena, kaſ uſglabajeſ wehl lihdſ muhſu laikeem, Pawila wahrduſ I. Kor. grahmata 2. nod. 9 pant. iſkaidrojis par nekriſtigiſ melem, kaſ ſwehteem rakſteem pretim. Ari wina laika beedriſ Juſtinaſ, kureſch ilgi dſihwoja Roma, weens no kriſtigàſ teologijaſ piſlareem, ſleezaſ uſ ebjonitiſmu; Pawilſ ta rakſtoſ teef pilnigi ignoretſ. Winſch wehl ap 120. gadu atteezoteſ uſ Barnabaſa wehſtulem, un ap 160. gadu Ignazija wehſtulem, atron par wjadſigu zeefchi brihdinat, lai taſ netiktu pahrzeltſ judiſma kriſtigumà un peerahda pehdejà neatkaribu no pirmejà: kà tad war domat par judiſma pahrfpehſchanaſ apuſtuku laikoſ un noleegt wina ilgo eefpaidu?

(Turpmat wehl.)

* Kà rakſturifkà atrahdijumſ tam ſtarp zitu noder Eſejuſ biſkapa Politrata rakſis, romeſchu biſkapan Wiktoram (Eufeb. K. g. III, 31.).

Par laulibu.

Profesora Jofefa Kohlera.

Ar laulibu ir tāpat kā ar daudseem ziteem eerihtojumeem modernā dšihwē; tee mums palikufchi no agrakeem laifeem un daudsi no agrako paaudschu usfateem wehl faitas pee teem. Bezos laikos fchahdi eestahdijumi zehlfufchees weenfahrfchi, fchaurōs apstahfkos, kamehr fchimbrifcham zenteenos, apstahfkos un fajuhās walda milfiga dafchadiba, tā ka muhfu dšihwe zaur to leelā mehrā papildinajufes un dafchā labā finā nehmuše glufchi jaunus zekus. Itweenam wezlaifu eestahdijumam, kas tahdā kahrtā eenefts modernā dšihwē, ari japeemehrojas modernam weidam, japeememas plafchumā un dšikumā, ka tas ir fpehjijs usnemt feni muhfu jauno tagadejo buhtibu un ar wina istic. Bet zilweki wehl daudstahrt par to naw nahlfufchi pee pahleezibas. Konstruets (zests) teel wehl arween pehz „wezās wihfes“, usstahdits ideals, kas zehlees no agrakeem laifeem un iswedams tikai fewisfchi isdewigos apstahfkos un tad nu domā, ka katrā gadijumā fchis ideals jadabu ar fpaideem zauri. Ja nu tas israhdas par neefpehjamu, tad parahdas dšihwē diwas pufes ar wifu to faihgumu, kas ar to fakarā un tahfakas fefas tad ne arween ir eepreezinofchas. Sche tāpat kā wifur zitur usfkatu fchauriba kawē zilwezes attihstibu un, nahfdami pee labakas atfinas, ari paspehfm no wehrst dafchu labu gruhribu un dafchu labu reifi tikt laukā no behdam un posta.

Ka laulibai buhs buht koti zeenigam tikumiskam eestahdijumam, kuzam nekad nedrihtst peemist semi zenteeni, dšihfchanās pehz naudas un mantas, to leeki wairs newajaga isfkaidrot. Gfmu to jau dafchā labā zitā rakstā apfkaidrojis un lihds ar to apfihmejis, kas fchini wirseenā fcho eestahdijumu war fagistet waj fagahnit.

Bet kas nu atteezas us tikumiskām atteezibam, tad ir jaatfihmē: modernais zilweks kkuht arween bagataks un dšifaks, jo wairak dšihwe paplafchinas, eeguht leelaku usfkatu dafchadibu un eefpaidu bagatibu. Ufsewifchlas buhtes zaur to top ihpatnejakas, bet tam lihds ari pawairo fawas prafkas, jo personiba negrib atfazitees no teem eerofinajumeem, kuzas wina fanem waj ari negrib atmešt tos kaireenus, kuri winai rada fawu dšihwi mahflā, finatnē waj fabeedribā. Zaur to tad nu nonahfs, ka fafkana tahdā garā, ka abeem laulateem draugeem wajaga buht tikai weenai meefai un dwehfefei, wifseem wina darbeem un dšinam pilnigi fakrist kopā, beeschi ween ir neefpehjami, waj ari waretu notikt tikai tad, ja weens no laulateem draugeem atfazitos pats no fewis un lihds ar to seedotu wifu fawu labako eefkhejo faturu. Schahdu upuri zilweze newar prafst, jo ta tad ispostitu daudj no tām zehlakām mantam un augstakās tikumibas eestahdijums buhtu wehl tikai preefch tam, lai nowilktu zilweku

lejä, panemtu wina idealus, kuzas wina, eewehrojot fawas dahwanas un fawu eepreefchejo dšihwi, lemts isbuhwet. No tam attihstas pats par feni un ir faprotams, ka itweenam laulatam draugam peenahfas eefkatit un atfihst, ka tahda pilniga weeniba pa leelakai dakai nefatriht ar paschu laulibas eestahdijumu, un ka weenam laulatam draugam jaatkauj otram finamos wirseenos brihwa attihstiba, lai patstahwigi isweidotu fawu buhtibu un isdšihwotu fawu dšihwi. Waj laulata feewa, kuzatikai dafchos wirseenos faprot wihra gara darbibu, war no wina prafit, laitas upurē no fawa „G“ winai paschu labako daku, atfakas no finatnes un dšihwo tikai winai? Waj ari waj wihst war prafst no feewas, kuzaleelā mehrā apdahwinata preefch filantropifkas un fozialas un wispahrejas labeerihzibas darbibas, lai ta faweem zenteeneem faka ar Deewu un pawada wifas fawas deenas pee wina? Tas ir tas fahpigais punkts, ar kuru flimo tik daudfas laulibas. Sche nu itweenam no abeem laulateem draugeem, kuzsch domā nopeetni ar feni un otru un negrib fift zilwezes peenahkumeem waigā, wajadsetu apdomat, ka wina leelā mehrā wajag atfahst otram brihwas rokas, tā ka lai wina kopejä dšihwe, lai atteezas weenigi us teem punkteem, kuzas wina usfkati un zenteeni fakriht kopā; teem wajaga faprafst, ka itweenai pufei wajag nest otram pufei bagatigus upurus.

Bet pee fchi usfkata wehl tik daudsi naw tikufchi. Wehl arween pilni no finamām pagahnes idejam; pret tagadnes prafkam ir kurli un akli; par katru zenu grib pahrwehrst otru pehz fawas garfchas un tā ka ir gruhri, ja, pat neefpehjam, zilweku, kuzam truhft finamu dahwanu un finamas isjufchanas, wilkt us augfchu, tad fefas ir tās, ka wifst zenteeni iseet us to, ka labakā daka no wina teel nowilktā lejä un wina no ta buhtibas panemt paschas zehlakās un labakās pufes.

Kas fawā laulibā arween nemeerā un neatron pilnu faskanu, tam pirms wajaga pahrbudit feni paschu, waj tas naw pats wainigs, nefaprasdams otru pufst, neefkatidams otram buhtibu un tam naw tikdaudj augstfirdibas, seedot wina labā dafchus no teem prafjumeem, kuzas tas stahda wehl pehz „wezās wihfes“ un domā, ka tam teefiba tos stahdit.

Ja buhs isplatijufchees pareifi usfkati, tad wifas resignazijas, kas te zefas un kuzām wajag zeltees, ari fche mitefees, un tāpat kā wifās zitās leetās, tā ari te tiks pee apmeerinajuma un luhkofees us dšihwi gaischaki, nekā kad eefkatis par wajadflgu sem wifseem apstahfkeem iswest zauri eefaknojufchos eefkatus un pee tahdeem nepareiseem zenteeneem faita fawu laimi.

Sche wahrdi nodomati tam, lai nowehrstu dafchu labu nelaimi un nesu meery un fatizibu, kur paslahwigi rihwejotees nemeeribas un nepeederibas draud ispostit laulibas dšihwi. Itweenam laifam ir fawi zenteeni, fawi tikumi un fawi ideali; tā ari muhfejām. Labi tam, kas faprot fawu laifu.

Agrarjantajums un semes usrakstifšana.

Profesora Dr. R. Balofcha.

(Beigas.)

III.

Pirms stahjamees pee no mums eeguhtu skaitku apstrahdaschanas, ir nepeezeeschami taisst daschus eebildumus. Par wihreeschu kahrtas dwehseku skaitu tika peenemts ne teeschais weeteju eedfihwotaju wihreeschu kahrtas skaitlis ar 10% usrehkinu, bet puse no wifa abeju kahrtu eedfihwotaju fastahwa aist eemesla, ka dauds gubernas wihreeschu kahrtas eedfihwotaju skaitis to pelnas iseeschanas deht us zitureeni nebuhs weenads ar seeweeschu kahrtas eedfihwotaju skaitu. Bes tam, lai nostahditu semes platibas leelumum atteeziba ar eedfihwotaju semes wajadsibu par isejas punktu wifas platibas aprehinaschanai ir peenemts ne 1887. gada usrakstifchanas skaitli, bet Strekbiška planimetriška aprehina isnahkums. Blatus schai platibai ir usrahdita meschu un nederigas semes platiba, bet schee skaitli ir nemti jau pehz 1887. gada usrakstifchanas isnahkumeem. Lai isfkaidrotu paschreisejo meschu un nederigas semes atteezibu pret wifu platibu, tad leelas starpibas tur nelahdas nebuhs, drihsaf jau wehl buhs masleet kshda us otru puss, ta ka schi pehdejā platiba no 1887. g. buhs eewehrojami pamafinajufes. Ta tad, wifu starpibu waram usfatit, ka derigas semes platibu, kura ir noderiga peedalsichanai eedfihwotajeem. Peeshmestim wehl, ka meschu platiba nemelnsemes gubernas ar wehl war tikt par kahdu dafu pamafinata. Buhs pilnigi peeteekofchi atrehkinat nemelnsemes gubernas 25% no wifas platibas preefsch mescheem kopā ar nederigas semes platibu, un newis 25% preefsch mescheem ween, ka to dara A. A. Kaufmans. Peenemst 15% platibas preefsch mescheem un 10% nederigai semei (1887. gada Leetawas un Baltkreewijas gubernas meschu platiba eenehma apmehram 30% no wifas platibas, nederiga seme 11,5%). Peenemta mehra meschu platibu pamafinot widus, seemeku, zentral un reetumu gubernas, ja to wehl saweenotu ar purwaju nosufknaschanu, waretu wehl toti labwehligi atteektees us scho apwidu klimatu: sahktu isbeigtees agrinas wafaras falnas. Weetejo lauku eedfihwotaju meschu praftbas war tikt apmeerinatas ari ar 15% meschu platibas*). Tad tika nobeigfees buhmaterialu iswedumi us ahrsemem un eewedumi pilsehtas. Bet scho desizitu atliku atlikam war segt ar mescheem no trim seemeku gubernam, kuru meschi eenem wairaf ka 70 milj. def. un tagad tihpat ka nepawifam neteef ismantoti. Ar seemeku apwidu mescheem is Wologdas, Archangeffkas un Olonezas gubernam war apghdat ar buhmaterialu un pa dafai ari ar malku ari Kreewijas deenwidus stepju gubernas, lihds tik ween tiks fabuhwets us scheem seemekeem wairaf dselszefu un pamafinats dselszefu tarifs par mescha materialu us $\frac{1}{150}$ — $\frac{1}{200}$ no puda un werfles. Weena fashena nopirktas malkas pah-

*) Wideja malkas wajadsiba no dascheem statistikeem teef aprehinata us 100 kubitu pehdam, kas spehj fatru gadu peeaugt us 1 def. flittas, waj $\frac{1}{2}$ def. labas mescha semes.

weschana 240 pudu smaguma rehkinot us 1500 werfles leelu atstatumu tad isnahktu us 18—24 rubki, ta tad pilnigi peelaischama zena. Kas atteezas us to, ka stepju apgabalos zaur meschu un purwu pamafinaschanu seemeku, zentral un reetumu gubernas waretu paliktees flittas klimats, tad schis breefmas war un ari jawar paralisset, un kaut ari tika pa kahdai dafai zaur mahffligas apuhdenofchana eerihzibu deenwidus, ka ari zaur nederigu laukumu, fewifski smiltaju, apstahdischanu ar kokeem. Bet tagad peegreesfimees pascham aprehinam, usstahdot sekofchu tabulu: (Skat. tabulu 245. lap. puse.)

Aprehkins rahda, ka 9 zentralsemkopibas gubernas wisaugstaka apmehra semes peedalijums wareja tikt ari wehl paleelinats famehra ar 1861. gada normu un ir tad wehl nebuhtu semes truhkuma. Schi apstahka labad mehš neatrodam par wajadsigu fewifski wehl apstahit jautajumu par daudssemes semneekem*). Ir pilnigi peeteekofchi peedalit 11,1 milj. def. semes pee 1861. gada sadalijuma, kurfch pehdejais istaisa 22,2 milj. def. Tad wehl paleef 2,2 milj. def. priwatihpaschneeku semes, bes mescheem un nederigas semes. Ir taisniba, ka 1887. g. usrakstifchanas isnahkums 43,6 milj. def. weeta schim rajonam dewa tika 42,2 miljonu desetinu, bet scho starpibu bes schaubam pa leelakai dafai war atteezinat us pilnigu sinu nedofchanu pee usrakstifchanas. Gruhtati neta zentralsemkopibas grupas apwidu jau atrast iseju preefsch beeschaki apdihwotam deenwidus reetumu gubernam, ka Rihewas un Podolijas. Tur tika pamafinot eedalijumus no 2 un $2\frac{3}{4}$ lihds $2\frac{1}{4}$ def. war kumehr kahdeji tikt gala. Labaki buhtu no tureenes pahrwetot us zitureeni weenu zeturdafu semneeku, t. i. apmehram 700 tuhst. wihreeschu kahrtas dwehseles un pahrejeem peeschkirt pa 3 def. Divas Widus-Wolgas gubernas isnahza istruhkums us 1014 tuhst. def. Bet scho istruhkumu war it weegli segt, ja pamafina meschu un nederigas semes platibu lihds 25%, t. i. lihds 3762 tuhst. def. Tad pehz peenemamu 10,416 tuhst. def. peedalsichanas semneekem wehl atliku 878 tuhst. def. derigas semes preefsch priwatihpaschneekem.

Kas atteezas us Leetawas un Baltkreewijas gubernam, tad peenemot katra dafu us $4\frac{1}{2}$ def. tur wehl rastos truhkums us 1558 tuhst. def. Bet pamafinot meschu un nederigas semes platibu lihds 25%, t. i. lihds 6,952 tuhst. def., mehš dabujam pat wehl atlikumu us 3151 tuhst. def. us defetinu derigas semes, nekatotees nemas us to, ka peedaltas semes platiba kahdejadi paleelinajas no 9,5 lihds 17,7 milj. def. Ja peenemtum, ka weenas gubernas semes truhkumu waram segt ar otras gubernas tas atlikumu, tad buhtu eefpehjam schai rajona pa-

*) Blatus minot ari A. A. Tschuprows peemineta apzerejuma („Iprabo“, 1906., № 26) atrod par peeteekofchu peelikt 50% pee aprehina, pehz kura peedalama wifem semneekem seme pehz 1861. g. normas.

G u b e r n a s.	Platiba tuhfstoju dejetinās.				Sēmeņu eedib= wotaju stāts 1897. g. def pil= sejtām.	Wihweeju lab= tas dweheļu stāts + 10%.	Peedaltās semes 1887. gadā.	Deenemta jaunā peedaltājuma platiba tuhfstoju dejet.			Atlitums peļ= meļu un nederigās semes platības pamofino= fomas lihds 25%.
	Wija peļš Srebišta.	Mešči.	Ne= derigās semes.	Derigās semes (bej mešča).				Uj wih= weeju labrtas dw.	Pamjām.	Atlitums.	
Benšas	3.555	596	200?	2.759	1.297	713	1.878	3 1/2	2.496	263	
Saratomas	7.734	733	694	6.307	2.010	1.105	3.794	5	5.25	782	
Lambomas	6.095	1.036	291	4.768	2.392	1.315	3.091	3 1/2	4.602	162	
Woroneščas	6.031	462	344	5.223	2.313	1.272	3.917	4	5.088	135	
Hartomas	4.983	460	330	4.193	2.050	1.127	2.847	3 1/2	3.945	253	
Kuršas	4.252	367	145	3.740	2.090	1.150	2.576	3	3.450	290	
Orlas	4.277	876	197	3.204	1.726	950	2.060	3 1/4	3.087	117	
Tulas	2.834	257	80	2.497	1.202	660	1.380	3 1/2	2.310	187	
Hasanas	3.838	722	252	2.864	1.578	868	1.944	3 1/4	2.821	43	
I. un II. grupas	43.603	4.913	2.333	35.555	16.658	9.160	23.487		33.324	2.232	
Wolinijas	6.566	1.439	710	4.417	2.188	1.203	2.413	3 1/2	4.210	207	+ 715!
Kijemas	4.664	825	268	3.571	2.641	1.452	2.057	2 1/4	3.267	301	
Podolijas	3.846	429	181	3.236	2.399	1.320	1.761	2 1/4	2.970	266	
Poltawas	4.567	250	162	4.155	2.363	1.300	2.140	3	3.900	255	
Tschernigomas	4.796	932	343	3.521	1.904	1.047	2.216	3 1/4	3.402	119	
III. un IV. grupas	24.439	3.875	1.664	18.900	11.495	6.322	10.587		17.749	1.115	
Nižninomgorodas	4.691	1.743	336	2.612	1.410	770	2.009	4	3.080	- 468	+ 488
Kajanas	5.829	1.859	303	3.667	1.941	1.072	3.397	4	4.288	- 621	+ 84
Simbirskas	4.530	1.203	210	3.117	1.386	762	1.735	4	3.048	+ 75	+ 350
V. grupa	15.050	4.805	849	9.396	4.736	2.604	7.141		10.416	- 1.014	+ 922
Witebskas	4.026	1.218	680	2.128	1.117	614	1.531	4 1/2	2.763	- 535	+ 253
Mogilewas	4.389	1.553	656	2.180	1.319	726	1.712	4 1/2	3.267	- 1.087	+ 25
Minškas	8.349	3.102	680	4.567	1.505	827	2.218	4 1/2	3.722	+ 845	+ 2.540
Winas	3.836	990	450	2.396	1.147	630	1.432	4 1/2	2.835	- 439	+ 42
Kaunas	3.679	833	299	2.547	1.056	581	1.592	4 1/2	2.614	- 67	+ 145
Grodnas	3.531	776	424	2.331	1.012	557	1.433	4 1/2	2.506	- 176	+ 142
VI. grupa	27.810	8.472	3.189	16.149	7.156	3.935	9.918		17.707	- 1.558	+ 3.147
Wladimiras	4.462	1.567	326	2.569	1.263	694	2.091	4 1/2	3.114	- 545	+ 233
Kostromas	7.688	4.514	596	2.578	1.235	678	2.274	5	3.390	- 812	+ 2.376
Jaroslawas	3.253	1.143	245	1.865	872	480	1.476	4 1/2	2.160	- 295	+ 280
Tweras	5.921	1.911	677	3.333	1.573	864	2.771	4 1/2	3.888	- 555	+ 553
Maskawas	3.045	1.143	166	1.736	1.184	651	1.618	3 1/2	2.279	- 543	+ 5
Kalugas	2.831	814	177	1.840	993	546	1.424	3 1/2	1.911	- 71	+ 212
Smolenskās	5.126	1.863	446	2.817	1.343	738	1.978	4 1/2	3.321	- 504	+ 524
VII. grupa	32.326	12.955	2.653	16.738	8.463	4.651	13.632		20.063	- 3.325	+ 4.183
Bejarabijas	4.064	229	162	3.673	1.362	749	1.723	4	2.996	677	
Personas	6.481	80	277	6.124	1.652	969	2.211	5	4.545	1.579	
Taurijas	5.526	261	453	4.812	1.027	564	2.135	5	2.820	1.992	
Zekaterinoflawas	5.803	160	351	5.292	1.751	962	2.603	5	4.810	482	
VIII. grupa	21.874	730	1.243	19.901	5.792	3.164	8.672		15.171	4.730	
Ufas	11.168	4.484	855	5.829	2.028	1.115	6.898	7	7.805	- 1.977	+ 571
Samaras	14.241	1.351	1.525	11.375	2.488	1.368	7.445	7	9.576	+ 1.799	
Permas	30.226	15.978	2.077	12.173	2.757	1.516	7.643	7	10.612	+ 1.561	
Wjattas	14.065	7.277	307	6.481	2.900	1.595	7.456	6	9.570	- 3.089	+ 979
Plestawas	3.954	1.173	616	2.165	996	548	1.523	4 1/2	2.466	- 301	+ 500
Sw.-Peterburgas	4.084	1.732	625	1.727	606	334	1.102	5	1.670	57	+ 1.393
Nowgorodas	11.850	5.542	1.944	3.364	2.218	680	2.858	6	4.080	- 716	+ 4.556

augstinat widejo semes datas platibu pat lihds 5 def. uš ik dweheles, t. i. par 10% augstaku nekā 1861. gada peedaltijums un ir tad atliksees preefšch priwatfemes ihpafsch= neekeem 1184 tuhfst. def.

Zentralruhpneežibas gubernās domatais semes peedaltijums pazeltu 1861. gadā peedaltitās semes platibu no 13,2 lihds 20,0 milj. def. un zeltos istrufums uš 3,3 milj. defetinam. Bet ja tad pamafinatam mešču un nederigās semes platibu lihds 30%, t. i. lihds 9698 tuhfst. def., tad israhditos atlitums uš 2565 tuhfst. def.; pamafinot mešču

un nederigās semes platibu lihds 25%, t. i. lihds 8081 tuhfst. def., mešs dabujam atlitumu uš 4184 tuhfst. def., t. i. rodas eespehja peelikt uš dweheles pa 1/2 def., atstahjot wehl 1860 tuhfst. def. derigās semes priwatihpafsch= neekeem.

Deewidus gubernās ari paleelinot peedaltitās semes platibu no 8 uš 15,2 milj. def. atlitkos 4,73 milj. defetinās derigās semes. Tahda platiba tur nekahdā finā newar tift eenemta no razionalām fainneežibām. Tarehž ari uš tureeni war pahrwest wifas 700 tuhfst. dweheles, kuras buhtu ja= pahrwed no deenwidus=reetuma apgabala, peefschfrot pa

4 def. us dwehfeles. Tad atliktoš 4730—2800, t. i. 1930 tuhst. def. preefšch priwatihpašchneekem.

Tahdâ kahrtâ pahrrunatâš 35 gubernâš waretu atstahť preefšch priwatihpašchneekem 2232 + 1151 + 878 + 1184 + 1860 + 1930 = 9235 tuhst. def. derigas semeš. Peenemšim, ka puše no šchis platibas atees preefšch fi h k à m priwatfaimneezibam semaf par 100 def. leelumâ, kuras wed faimneezibu tikpat nerazionali, kâ semneeki, un ka atlikfees tikai 4,6 milj. def. derigas semeš intensiwas faimneezibas wešchanai waj eewešchanai. Peenemšim tahtaf, ka no šchim 4,6 milj. def. tiks apšehtas 2 milj. def. ar daschadas labibas fugam. Sa tad rehškinam wideju raschu tikai us 120 pudeem no defetinas, t. i. par 75 pudeem wairaf nekâ tagadejâš widejas raschas semneeku faimneezibâš, tad ari jau tad dabušim atlikumu us $2 \times 75 = 150$ milj. pudu, t. i. taifni tahdu pat atlikumu, kahdu tagad eeguhst no priwatihpašchneeku semem un par kura saudejumu tik wifai koti šlumst Vermolowu, Gurko, Šworzowu u. z. kungi. Japeešhime, ka preefšch tam melnsemes gubernam, kuras Dens isrehškinaja semneeku semeš wajadšibu us 65,5 lihds 72,0 milj. def. pehz šchi aprehšina isnaht 73,2 + 5,4 (Astrachanas gub.) milj. def. Preefšch 18 melnsemes gubernam Dens farehškinaja 59,8—66,3 milj. def. lihds 66,6. Bet sawus rezultatus fastahdot pehz 1887. gada usraštischanas un atstahťot nealstiktus mešchus, Dens ir atduhrees us semeš istruhkumu; es turpretim pamatojotees us platibas, kas isrehšinata planimetriskâ žekâ, atrodu atlikumu. Preefšch pahrliezinaschanâš, — šaprotams, ir wajadšigs kadastris — semeš usraštischana.

Apruhšins, kâ redšams, ir dibinats us tahdas pahrliezibas, ka papildus peedalamee semeš gabalt ir katrâ šinâ semeš truhkumu zeetofšchem japeešchir ne melnsemes un nemelnsemes rajonu robeschâš, kâ to leek preefšchâ Dens, bet ikkatras gubernas robeschâš, un ja dauds, tad kaiminu gubernâš. Razionalas semkopibas pazelšchanas intereschu labad, peenemšim, buhtu labati peedalit it wiseem widus-semkopibas gubernu semneekem pa 4 defetinam us dwehfeles. Bet tahdâ gadijumâ wajadsetu pahrweetot no šchim gubernam $1\frac{1}{2}$ milj. wihreefchu kahrtas dwehsetu us

nomalem un Sibiriju. Loti ween war buht, ka jau Donas apgabalâ, Drenburgas gubernâ un Seemeku-Kaukaskâ warâš atrast tam noluhkam wajadšigâš 6—7 milj. defetinas, ja peefolitu kasakeem peeteefofchu atlihdšibu par lihds šchim laikam wehl nelsmantoto kara kauschu u. z. reserves semi. Preefšch šchi noluhka ari ir wajadšiga witepahreja semeš usraštischana un šinu sawahšchana zaur noprašumeem. Gedšihwotaju peeaugumu, žik no ta neatradis few nodarboshchanos ruhpreezibâ, wajadšes pahrweetot us Sibiriju, us šteju apgabaleem, kur ari nepeezeešchami wajadšigs zaur šhku pahrliezinaschanos apšwehrt, žik tur ir derigas semeš bes un žik ar leelu nošufinaschanas un apuhdenofchanas palihdsibu. Kaufmana eebildums, ka Sibirijâ un štepes gandrihš wairs nemas neefot derigas semeš, ir jaušklata kâ noklihschana us pešmistisko puš; Migulina apgalwojums, ka Sibirijâ efot ne masaf par 200—300 milj. def., kas derigas semkopibai — atkal pahraf optimistisks.

Atleek jautajums, waj buhs preefšch eedšihwotaju apgabibas peenemtâš normas deesgan peeteefofchas? Šworzors no sawa autoritates šahwotka apgalwo, ka widejas gimenes apgabibai, ar 6 abeju kahrtu dwehfelem wajagot pat jau melnsemê ne masaf kâ 32—33 defetinu. Prusijas Pošnanas nemelnsemê „Anfiedlungscommission“, kurai plašchi peedšihwojumi un dauds ismešginajumu, rehšina, ka gimenei ar 15 hektareem (13,5 def.) pilnigi peeteek, lai waretu dšihwot. (Us tahdu fehtu teek rehšinati diwi darba širgi). Bet te mums tikai 5 hektari = $4\frac{1}{2}$ def. us dwehfeles. Šluschi lihdsigi art daschi kreewu autori rehšina par preefšch weenas gimenes peeteefofchu normu 12—15 defetinas. Pašihštamais statistikis Šchšcherbins preefšch Woronešchas gubernas nolaišch pat us 9 defetinam. Weens kas katrâ šinâ darams, lihds ar semeš papildu peedalischanu jakeras ari pee jaunâš ismehrischanas, jaisnihžina šchoru semeš, jaatmet trihslauku šstema, jaewed sahku augu fehschana u. t. t. Šchini noluhkâ ari domei buhs jakeras pee plašchas melioraziâš programâš isstrahdashanas, — pee programâš, kahdejadi walstij jaet palihgâ truhkumu zeetofšchaisemkopibai.

Tabaku fehklū!

Dr. philos. P. Šalishga.

Tuwojas fehjas laiks. Semkopis us zeribu atkal kaisis fehklas graudus. Peenahks rudenis un ne wifu zeribas buhs peepildijufchâš. Ka dauds atkaras no fehklas to semkopis wispahri gan nowehrojis un šina, bet ne weenmehr labai fehklai peegreesch wajadšigo wehribu. Sa šalihdsinam šchat šinâ Wakar-Ciropas semkopi ar muhsejo, tad redšam, ka latweetis sawam Neetum-Ciropas beedrim ir tahtu patakâ. Wakar-Ciropâ fehklas labibu nefalihdsinami labaf atšchir, šhâ un isihra nekâ pee mums. Wakar-Ciropâ ne retumis preefšch fehklas ar rokam nopluhž labakâš wahrpas. Tâ

uflabo wežas un eeaudše jaunâš labibas fortes. Pee jaunû pasugu eeaudšechanas, protams, wajadšiga leela isweiziba. No leetpratejs sistematiski rihkodamees war panahkt, par to kâ peerahdijums lai noder sekofchais: profesors Wohltmans žekodams pa Ameriku kahrtâ kweefchu laukâ nopluhž daschas wahrpas. Pahrwedis tâš lihds us Ciropu winšch graudus isberch un isfehž. Šalihdsinadams kweefchu šteebus un wahrpas profesors nowehro, ka dascheem augeem krahfa šilganaka, dascheem šakata. Šatganako un šilganako augu wahrpas nopluhž atfewiškli. Nahkofchâ gadâ graudus,

ſinams, iſſehj tàpat atſewiſchfi. Nowehro un ſchiro atfal. Tà ar laifu iſaudſeja diwas ihpaſchas kweeſchu ſortes: ſoko damu un ſilo damu. Pehdeja ſorte, kuru tura par labaku, pagahjuſchâ gadâ fehta ari ſekabmuiſchâ (Dobeles aprinki). Sadihgt ſchee kweeſchi tur gan ſadihga ſkaiſti, bet, deemſchehl, tahripi un faufums fanahkuſchos afnus pagalam iſnihzinaja, tà ka bija jaiſar un — wehlâ laika deht — to weetâ jaeeſehj feſchkanſchu meeſchi, kuzi blakus peeminot, iſdewâs palabi, jo raſcha bija 21 mehrs uſ puhrweetas.

Iſmehginajumi ar ſilo damu rahda, ka ne ar ween tuhlta loimejâs atraſti weetejos apſtahtkos noderigu ſorti un to weegli eeaudſet. Bet ſchis weengadejais iſmehginajums wehl nebuht pilnigi nepeerahda, ka ſilâ dama Baltijâ ne pawifam neder. War wehl buht, ka wina ari Baltijâ ir ihſti raſchiga dama. Tà peem. preeſch kahdeem gadeem ſekabmuiſchâ eefeſja Heinemana ahtraudſchu miſhſtſchaulu auſas (Heinemanns weichſchaliger Frûhhafer). Auſas ſadihga ſkaiſti un awga labi. Bet wimas ſtipri ſamaitaja ruſha un pee tam wehl auſas bija melnplaukainas — tà ap 30%. No 100-mahrzimu leela ſehjuma iſtuhla tikai 610 mahrzimu. Mehrs ſwehra tik 53 mahrzimas. Negribedawis dahrgâs ſehklas iſnihzinat nahkoſchâ gadâ 6 pudi uſ labu laimi wehl eefeſju papuwes laukâ. Gepreeſch ſehklu tik ſtipri beijeju, ka ta wiſa palika gluſchi ſaka un iſſehta, ſaulê uſ ſemes ſkaiſti laiſtijâs. Schaubijos, waj wehl dihg, ket dihga wehl tomehr, lai gan lehnâm. Auſas beidsot ſaanga tà needras. No 6 pudu leela ſehjuma iſtuhlu 180 pudus. Baltijas domenu waldes preeſchneeks knâs Meſchſcherſkis 1907. gada waſarâ (auguſtâ) apſkatot ſekabmuiſchas laukus par min. auſam newareja ween nopreezatees un panehma no tam baſchus eſſemplarus uſ Rigu lihds. Melnplauku wairs nebija un ari no ruſſas auſas wairs neko nebija zeetufchak. 1908. gadâ ſchis Heinemana miſhſtſchaulainâs auſas wehl labi pahrtihrijis iſſehju wiſas. Raſcha, tà ſekabmuiſchâ, tà Brambergu muiſchâ, kur ari tàs ſehju, bija eewehrojot ſauſo laifu, ſauzama par palabu, wiſmaſ labata nekâ aptahrnê. Starpiba ſtarp Brambergu auſam weenpus grahwja un kaimiau labibu turpat otrpus grahwja bija milſtga. Kahds augſtats ſemkopiſas ministrijas eerehdnis ſtarpibu pamanijis waizaja, kas tai par zehloni. Miſrahdiju ihpaſchi uſ labaku ſehklu, jo ſemes apſtrahdaſchanâ u. t. t. nekahdas leelas ſtarpibas nebija.

Zif leelu eeſpaidu uſ raſchu dara laba un apſtahtkeem peemehrota ſehkla to peerahda Petkufas rudſu raſchiba. 1901. gadâ profefors K. Balodis ſekabmuiſchâ preeſch iſmehginafchanas peefuhtija wairaf labibas ſortes, to ſtarpâ ari Petkufas un Schlanſtedtes rudſus. Saprotams, ka wiſas labibas ſortes bija nemtas no pirmawoteem. Par Petkufas rudſeem profefors Balodis toreis iſſazijâs, ka wiſch eſot pahrliezinatâs, ka tee preeſch Baltijas buhſchot peemehrotakee un raſchigakee.

Wiſch eſot ſalihdſinajis daudſas rudſu ſortes, tàpat ſemes ſaſtahwdatas, weenas un otras weetas klimatu, zaurmehra gada temperaturu, leelako aukſtumu un karſtumu, ſaules deenas, leetus daudſumu u. t. t. un tà nahjis pee pahrliezibas, ka Petkufas rudſeem wajadſetot ſekabmuiſchâ,

wiſpahri Baltijâ, wiſmaſ Kurſeme ſewiſchfi labi iſdotees. Schlanſtedtes rudſi gan ari eſot teizami, bet teem wajagot ſewiſchfi labas, kreetni iſſtrahdatas un labi mehſlotas ſemes un tà ka ſekabmuiſchâ neeſot tihras papuwes, tad neſin waj katru gadu ſemi tà wareſchot iſſtrahdat, tà tas preeſch Schlanſtedtes rudſeem wajadſigs. Sewiſchfi labâs, teizami iſſtrahdatâs un kreetni mehſlotâs ſemes Schlanſtedtes rudſi pee gadijuma gan pat wehl pahrliezſchot Petkufas rudſu raſchibu, bet wiſpahri nemot preeſch Baltijas noderigaki buhſchot Petkufas. Iſmehginajumi ſekabmuiſchâ peerahdija, ka prof. Balodis nebija wiſlees tà ſpreedams. Weenadi apſtrahdatâ un mehſlotâ ſemê wairaku gadu rezultats bija ſekofchs: Petkufas rudſu raſcha bija zaurmehrâ: 21 puhrs uſ puhrweetas, Schlanſtedtes — 17—18, Sagnjas — 14—15, weetejo Kurſemes rudſu 13—14 puhri uſ puhrweetas. Weenâ gadâ bet Schlanſtedtes rudſi raſchoja 34 mehrus uſ puhrweetas! Zaurmehrâ Petkufas rudſu raſcha tomehr bija leelaka. Petkufas rudſi, tà waretu peefihmet, labaki pahrlieemo, ir prahwi un ſtingri ſalmos. Petkufas rudſu 7 gadu zaurmehra raſcha ſekabmuiſchâ bijuſe 18—19 puhrû no puhrweetas, wiſſemata raſcha, bet ari tik weeanu gadu, bija 14½ puhrû no puhrweetas. Gewehrojot, ka ſekabmuiſchâ naw tihras papuwes, bet ſeemajus wiſpahri ſehj pehz ahbula waj papuwê audſetâm lehzam (wiſkeem) un tapehz rudſu ſemi ne weenmehr iſdodâs peeteekofchi iſſtrahdat, japeemem, ka tihrà papuwê ſehiti Petkufas rudſi raſchotu wehl wairaf, ko ari peerahda tee nedaudſee gadijumi, kur Petkufas rudſi ſekabmuiſchâ ſehiti tihrà, melnâ papuwê.

Wehrâ nemot ſchahdus peedſihwojumus ar Petkufas rudſeem mani ſtipri pahrlieidsa muſhu zeenijamâ agronoma S. Berga kunga ſinas „Semkopi“, kur tas rakſtidams par panahkumeem Behrsmuiſchâ, iſſazijâs, ka Schlanſtedtes rudſeem dodama preeſchrota par Petkufas rudſeem. Wiſpahri — behrsmuiſchneekt ſakta iſplatit un eeſlawet preeſch ſehſchanas profefora Heinricha, Schlanſtedtes u. z. ſortes. Newareju iſpraſt, k à wini tituſchi peee tahdeem rezultateem. Domaju: ſeme Behrsmuiſchâ naw labata un noderigata Schlanſtedtes rudſeem, bet war buht, ka wimu tur ſamehrâ daudſ labat iſſtrahdâ un ſtipraſti mehſlo, tomehr pamatigaki pahrdomajot agronoma S. Berga nopeetnos, teizamâs ap-rakſtus par Behrsmuiſchas ſaimneezibu, raſcham u. t. t. nahju pee pahrliezibas, ka eemeſli buhs ziti. — Sateekotees ar kahdu Behrsmuiſchas ſaimneezibai tuwu ſtahwoſchu perſonu (ne Berga ſgu) pahrrunaju Behrsmuiſchas un ſekabmuiſchas iſmehginajumu rezultatu neſaſſanu. Iſrahdijâs, ka Behrsmuiſcha Petkufas un Schlanſtedtes rudſu ſehklu paſtellejuſe ne no originalawoteem, kur tee iſnahſ dahrgati, bet no zitureenes, no kahdas tuwakas muiſchas. Peefihmeju, ka ſtarpiba raſchas ſinâ tad laikam buhs zehluſes no daſchada labuma ſehklas un ka buhtu interefanti peedſihwot, kahdi rezultati Behrsmuiſchâ buhtu ar Petkufas un Schlanſtedtes rudſu originalſehklam, kahdi paſchi tà ſekabmuiſchâ waj zitadi.

Ar preeku nu jakonſtatê, ka tagad ari agronomâs Berga kungs „Semkopi“ iſſakas, ka Petkufas rudſu ſorte laikam

buhfchot noderigatâ preefch Baltijas. Wehlat, luht, Behrsmuischa — nestnu waj fatarâ ar manu farunu waj neattarigi no tās — bija pastellejuse Petkusas un Schlanstedtes rudsu fehllu no originalawoteem. Râ no Berga tga apraksteem „Semkopi“ redsams, tad Petkusas rudsu rascha Behrsmuischâ pagahjuschâ gadâ bijuse teizama, jo raschots zaurmehrâ ap 20 mehru no puheweetas. 1908. g. rudenti jau Behrsmuischa warejuse preefch fehklas pahrdot leelatu daudsumu Petkusas rudsu. Un jadomâ, ka ari turpmat Behrsmuischa pahrdos preefch fehklas wiswairaf Petkusas rudsus. —

Gadijumu par Petkusas rudsu daschadeem rezultateem raschas stnâ u. t. t. atstahstiju tapehz, lai semkopji redsetu un pahrlleezinatos, ka naw wis weenalga kur fehllu nem. Weenai un tai paschaj rudsu sortei, tikai nemtai no diwejadeem awoteem, fahstumâ Behrsmuischâ un Felabmuischâ bija gluschi zitadi rezultati. Sehla nemama, pehz eespehjas, arween no pirmawoteem. Naw pareisi, ja semkopis fehllu panehmis no fawa kaimina, kas to nestu kad nehmis no kahdas muischas, apmeerinats domâ, ka winsch nu eesehj tahdas un tahdas fugas rudsus waj kweeschus u. t. t. Nedsams ari, ka labi, ja wairaf fainneezibu, kur ismehgina jaunâs, noderigas labibas fugas. Labi buhtu, ja itweenâ draudse buhtu pa fainneezibai, kur isdara schahdâ waj tahdâ nosare ismehginajumus. Bet par wisam leetam pee scha gadijuma newar tautai deesgan fliti list pee firds, wairaf wehribas peegreest fainneezibam, kur noteek ismehginajumi. Behrsmuischa teescham bija pelnijuse, ka to wehl wairaf pabalsta. Behdigi, ka tai fahstumâ wajadsejis fehllu pastellet no lehtakeem un ne no pirmawoteem, kur fehllu pastellejot, mehrs maksâ 12—20 rbl. Ismehginajumi ar fehklam isnahf dahrgi. Ne katra pastelletâ fehla jau noderiga. — Sa weenai waj otram fainneezibai isdodas atrast un isplatit kahdu jaunu raschigaku sorti, tad ar to ween jau daudf kas panahkis. No ismehginajumu fainneezibam wispahri newajaga fagaibit brihnumus. Sinatnei brihnumu naw. Weenam otram wezmodes semkopim, kas warbuht tikai mehanski labi isstrahdas fawus laukus, materialâ stnâ buhs labaki panahkumi, nekâ jif dascham labam ismehginatajam un jauninatajam, kam nereti nahkas nest leelus materielus upurus. Peemehram, ir jau, azim redsot, praktiskati par lehtu naudu eeguht ismehginatu un par labu atrastu fehllu nekâ maksat ap 15 rubtu mehri un wehl isdarit ismehginajumus, kas nereti faweenoti ar leeleem materieleem upureem. Labu fehllu eegahdajot newajaga schelot naudas. Pawisam aplami ir eeskati, ka laba, ismehginata fehla muhsu apstahklos par 100—120—150 kap. pudâ pahrdota, buhtu dahrga. Tâ peem. kahds turigs kaiminsch Felabmuischâ Petkusas rudsu fehllu pirdams peesihmeja, waj 1 rbl. pudâ tikai nebhfchot par dahrgu. Atbildeju winam apmehram fefoschi: mihko kaimin, man pascham scho rudsu fehla maksâ 14—15 rbl. mehri, neeefaitot klapatas un braufumus us Rigu, prof. B. nopuhlejees issinat winu noderigumu preefch schejeenes, ja nu jums teescham 1 rbl. pudâ par dahrgu, tad es jums pehz wajadslabas 10 waj wairaf mehru dodu gluschi par welti,

tikai atdodeet man to daku, ko jums Petkusas rudsi weenâ weenigâ gadâ raschos wairaf par juhfu weetejeem rudseem. Apsehjeet ar juhfu rudseem wairs tikai weenu puheweetu un wisu pahrejo rudsu semi ar Petkusas rudseem. Tâ, luht redseet, mehri abi wareftm buht meerâ, juhs buhseet dabujuschâ jaunu, labatu fehllu gluschi par welti un es tahdejadi wisadâ stnâ dabuschu par rubli pudâ wairaf. Zitots gados paschi pee tam wehl patureseet pahraf raschu. Kaiminsch nosmihneja, bet neko neteizis samakfaja 1 rubli pudâ. Nahkoscha gada rudenti winsch preezigi stahsta, ka „manu preefchlitumu peenemdams gan buhtot eekritis“. „Râ tâ?“ — „Nu drofchi fawi 4 mehri no puheweetas no juhfu rudseem isnahza gan wairaf.“

Isplatijuschees schee Petkusas rudsi no Felabmuischas pehdejo 7 gadu laika plaschi jo plaschi gan pa Kursemi, gan Widsemi, gan ari tee fuhittit us Gelfschtreewiju. Walmeeras aprinki winus wiswairaf isplatijuse zentigâ Kauguru Laukfainneezibas Beedriba, kura tos Felabmuischâ wairaf gadus no weetas pastellejuse: Felabmuischas apfahrtne tagad wairs naw ne weenas muischas un ari waj ne weenas semneeku mahjas, kur nesehtu Petkusas rudsu. Jif daschâ labâ muischâ un mahjâ lihds ar scho rudsu sorti naw issuduschas wisas lahtschausas! Kahdâ muischâ peem. rudsu weetâ wairs gandrihs tikai auga lahtschausas. Kalpi nedstihwo, negrib tahdas maises ehst, faka, ka zitur ta labaka. Muischneeks zeefchas, zeefchas, wihrs gan negribetu, bet kahdâ deenâ tomehr eerodas Felabmuischâ un paschapstinigi latoniski isfkaidro: „nebraufschu projam, kamehr man nedoseet rudsu fehllu.“

Petkusas rudsus nu gan daudfi faheljuschees. Daudfi winus fehj nu jau 3—4—5—6 gadi. Kaut tik nu ari neaismirstu fehllu atkal ihstâ laika atjaunot! Labibas fehla atjaunojama ik 3—5 gadus. Felabmuischâ fehllu atjauno ik gadus, lai ta weenmehr buhtu it kâ originalfehla, kâ nemta teeschi no pirmawota Wahzija.

Bagahjuschâ gadâ profesors K. Balodis (kurfch blatus peeminot ari bijis kahdas Berlines tuwumâ atrodoschâs milfigas muischas wirspahrwaldneeks) preefch Felabmuischas ismelleja un atfuhitija ismehginaschanai leelu pulku daschadu jaunu labibas fugu. Ari 6 karupeku sortes. No atfuhittam meeschu sortem weena auga fewischki fkaisti un nestatotees us pahraf faufo laiku, rascha bija teizama. Nusu sortes wisas auga teizami. Wislabatâ rascha bija Friedrichswertas un Friedrichswertas Wigowo ausam. Wahjakâ rascha Switlingas ausam. Atfuhittam lehzam un pupam kaiteja kufaini. Bet scho weena gada rezultatu wehl nebuht newar usstatit par galigu un neapfchaubamu, tapehz par to labaf zeetifim klusu.

Felabmuischâ ismehginatâ, profesora Baloscha atfuhititâ pahrlabotâ meeschu (bruhscha meeschu) sorte „Golden Thorpe“ israhdijusēs par ihsti raschigu un pee kaimineem ta atrod leelu peekrischanu, daudfi to peeprasa fehlat, bet lihds schim schos meeschus esmu dewis tikai diwem, lai gan ispirkta buhtu wisa rascha. Leeta luht ta, ka „Golden Thorpe“ jafehi koti agri, ap Surgeem, jo to

„Tā tad wiša iſſchkiriba ſtarp ſchis naktis ſapni un manas dſihwes ſapni paſtahwetu tikai eefſch tam, ka ſapni wiſs ir meli un mahni, wiſs tikai rotaka un fantaſija, bet dſihwē tikai gidibas weids ir tehls?“

„Naw nekahdas iſſchkiribas, mans dehls! Ari ſchis naktis ſapni ir tikai gidibas tehli iſnihzigi, un newis zehloni. Waj es tew netelzu, ka es peepeschi liku eepuhst ſarkanaſi gaiſmai? Tu pats iſtaifji no tās wultanu. Es uſliku tew ſlapju lakatu uſ peeri, un ſchi ſajuhta pahwehrtās par okeana wilna nogidu.“

„Tā tad tu domā, ka zehloni mana ſapna pahrejai dafai paſtahw tomehi ſauk kahdā weidā?“

„Swans, jo katrai parahdibai ir zehlonis! Tomehr tikai tu pats wari iſſpreest, waj eeroſinajumi tawu ſapnu tehleem atradufchees tewi paſchā, jeb tee meſlejami zitur.“

„Kā lai to ſinu?“

„Weenigi tu wari ſinat, waj taws ſapnis iſweidojees no tew paſiſtamām leetam, jeb waj ari ſweſchs elements tur peejauzees ſlaht.“

Brihdi pahrdomajis Alekſanders teiza:

„Daſchu es waretu iſſkaidrot ar ſawu fantaſiju, bet waj wiſu — par to es ſchaubos. Tā tad tu domā, ka zehloni buhtu meſlejami ari ahrpus manas atſinaas?“

„Kad meefa atrodas pateefi dſikā meegā, tad dwehfeles pirmatnejās ſpehjas un nodigibas weidi pa dafai ſahl darbotees. Dwehfele reds daſchu labu, kas zilwetam paleef pa leelakai teefai ſweſchs, bet ſchad tad rada ſajukufcho ſapnu tehlu, kas beeschi dihwainakos weidos top uſglabats atminā.“

Alekſanders tapa domigs, jo atmina par wiſeem redſeteem mihtajeem tehleem, it ſewiſchi Muſarionu, winu noſpeeda. Weidsot wiſch greeſās atkal pee indeeſcha.

„Eſmu tew dauds pateizibas parahdā, zehlais ſkolotaj! Pat ſchāt ſapni ſlehpjas pulka pateefibas, kas naw man beſ noſihmees. Meluhkojotees uſ to, eſmu ſchos peedſihwolumus dahrgi ſamaſkajis, un nekad neſaudeſchu ilgas pehz mana ſapna tehleem un nekad newareſchu tās klufet. Iſkaidro man, ſchakret, apgaitmo man ſchis naktis notikumus! Kā ſchis ainas radufchās?“

Leelais bramins kahdu laiku uſluhkoja ſawu ſkolenu. Weidsot tas teiza:

„Es grihu preeſch tewis darit, kas eeprehjams, mans dehls! Tu ar ſchaklibu un iſweizibu eſt peefawinajees wiſu walodu mahti, un ari zitadi man eſt peerahdijis tawu zenteenu un tawas ſinaſchanu kahres nopeetribu. Es tapehz darifchu iſnehmumu un, lai gan tu nepeederi pee iſredſeteem, raudſifchu atraſt jefu, kas mums warbuht palihdſes iſdibinat tawu ſapni.“

Indeetis iſnehma ahmaru no ſlapja un uſſita ar to trihs reiſes pa maſu, pee ſeenas peestiſprinatu metala plahtiti; ſchee ſteeni radija tahtumā ſadſirdamas trihs swana ſkanas. Pehz kahda brihtina bija ſokt dſirdami; indeetis pawehra durwis un ſauza:

„Aiſeji pee Naſija un atwedi winu ſchurp.“

Indeetis atkal aſdarija durwis, un, pawehrfees uſ Alekſanderu, teiza:

„Palihdſi man; mehſ nedrihtſtam ſaudet laika, pehz kahdas ſtundas muhſu puhles waretu buht weltas.“

„No man buhs darit?“

Indeetis atdarija kahdu otru atmena plahtiti, parahdija winam triſkahnjainu metala galdu un teiza:

„Palihdſi man galdu noſtahdit ſahles widā.“

Galdam ſem plates bija kauſs, un ari wirſejai platei bija wairaki eedobumi. Indeetis iſnehma no ſlapja daſchus traufus un lika tos ſawam ſkolenam aiſneſt uſ galdu. Wiſch tad eelehja kahdu ſchidrumu apakſchejā koufā un aiſdedſinaja to; plates eedobumi tapa peepilditi ar daſchadām weelam. To padarijis bramins eelika traufus atkal ſkapi.

„Tagad uſklaufees!“ indeets teiza. „Tu apſehdiſees ſchāt kaktā, es palitſchu pee tewis. Lai noteek, kas notikdams, tu paleezi tawā weekā, tatſchu runat tew ir atkaufs. Eſt nomodā, nowehro ſmalſki, un eegaumē labi, ko tu reſti!“

Alekſanders apſolija wiſu un ar intereſi gaidija uſ leetam, kurām bija naht. Iſdſirdejis ſokus, indeetis peegahja pee durwim un atdarija tās; pa tām eenahza maſs, bahls bramins, melneem mateem, azim un uſham, un dſiki palozijās Indijas wiſgudrakā wiſra, braminu galwas preeſchā. Schis waizaja eenahzejam:

„Kad tu tifi ehdis?“

„Pirms iſchetram ſtundam, kungs!“

„Un ko tu ehdi?“

„Mihſu un maſleet augluſ!“

„Ir labi. Nu tad eemeedſi. Mehſ griham redſet draugus no Pitriſas walſis.“

ſakris palozijās, iſnehma daſchas ſihmites no ſawam drehbem, eemeta tās uguns leefmās un noguhlās uſ Alekſanderam eepretim atrodofchās dirana, neſaprotamus wahrduſ murminadams. Leelais bramins noſtahdija swanu pahri ſpihdofcho humbu un apklahja to ar melno drehbt, tatſchu ne pilnigi, tā ka dſikā puſkrehſlā tomehri preeſchmetu konturas bija iſſchkiramae.

Drihs wareja matit ſmarſchas, kurās iſgaroja no ſarkſetām plaitem; weidsot leefma iſdſiſa.

„Waj tu eſt apreihis, mans dehls?“ indeetis klufu waizaja ſawam kaiminam.

„Nebuht ne!“

„Tad eſt nomodā.“

Wareja buht pagahjuſchas kahdas peezas minutes, te ſakira tumumā iſweidojās tumſchs mahkonis, kurſch ſahka greeſtees rinkī. No ſcha mahkona pamamam iſdalijās kahda tehla konturas, kurās Alekſanders paſina Sofrona gihmja pantus, newis paraſtā apgehrbā, bet 1830. gada eiropaiſkā uſwalkā. Sofrona waibſti nowezojās til uſkrihtofchā kahtā, ka puſminiuti wehlaſ Alekſandra preeſchā lidoja ſringalwja galwa ar zaururbjoſchām azim un ehrgla degunu.

„Scho galwu eſmu dſihwē jau redſejis!“ wiſch pahriſteigis iſſauzās. Wiſch raknajās un raknajās pa ſawam atminam un peepeschi redſeja ſewi ſawas Tiringenas pilſ darba iſtabā, kur atrodas daſchi ſlawenu domataju tehli un gihmetnes.“

Skats us Melno jūzru no Zi-Petra galotnes.

No Svana Konstantinoviča Stručovska.

„Scharls Furjè!“ wifch iffauzàs un winam iflikàs, it kà dfeestofchà galwa palozitos, pehz kam fantoms iffuda.

Mahkonis bija palizis, tas greefàs atkal rinkì un atfahrtojàs agrafais panehmeens, tìfai tagad no tìwauku wìrpufeem ifkuhnojàs lahds fìrmgalwja tehls, kura Mefanders pafina laipno patrlarchu. Tatfchu ori fchim nebija balta, gara Melontas apgehra, bet balta drehbe, usnenta fchkehrsam pahr kruhtim un plejeem. Galwa tapa jaunata, fkaifata, lihds kamehr Mefanders eefauzàs: „Platons!“

Schai galwai bija atkal lihdsiba ar tehlu, kurfch atradàs wina darba iftabà uf grahmatu plaukta un kura wìnu pawedinaja uf fchahdàm domam. Ari fchoreif winam likàs, it kà fkaiftais fantoms buhtu pafmaidijis par wina iffauzeenu. Galwa ifgafsa mahkont, bet neilga wifai ilgt, un mahkonis fahka greeftees rinkì daudf fpehjaki, nekà agrafi, ari mahkonis bija tapis leelafs; tas tapa augfchpufè garafs un maf sekundes wina preefchà fahweja Aglajas kairigais fahws. Waibfti bija tapufcht wehl daitaki, bet ari wina parahdijàs zitada, nekà dftihwè. Ar diademu matos, kuri, atbihditi no fejas, flehpàs lafatà, kurfch nofahràs no pafaufcha uf leju; kreifais plezs bija kaitis, wezo greeku ufwalks. Ari fchis tehls winam bija pafiftams, wifch mefleja un atminejàs bildi, kura karajàs wina gukamiftabà gultai eepretim un uf kuras jaunais Mlibiads guf pee kahjam fawa aifbildna Berikla daitajai mihfakai un draudsenei, kura bija wina pirmà mihleftiba.

„Mpassija!“ wifch iffauzàs. Fantoms wìnu ufkuhjoja laipni un ifgafsa wina azis.

„Tà tad tee ir gari, kuri apaugtojuſchi manu fantaſtju! Bet kas ir Musariona? No kureenes zehluſes winas bilde?“

Wifch bija tifto ifrunajis fchos wahredus, te wina ufmanibu faiftija mahkona gairchi filà notrahfa; tas tapa garafs un no miglas lehni ifdaltjàs wina mihkotàs Musarionas konturas! Wina parahdijàs kà kerubs ar failàm rotam, ihfà ufwalkà, kurfch fneedsàs tìfai lihds zekeem, joftu ap widu un ap peeri fthpu, no kuras rehgojàs pahri par galwu feptinat teewi pawedeeni, kuru uf ahru ifleektee gall nobeidjàs ar mirdsofchàm, tumfchi filàm pehrlem.

„Scho engelt neefmu nekad fawà agrakà muhſchà redſejis!“ Mefanders eelihgfmots iffauzàs. Fantoms tuwojàs winam kahdu foli, fehra ar roku no weena pleza uf otu, ufwalka faiti wairat rafidama, nekà atraudama. Upgehrbs nofrita un fantoms pawehrfa apfkaidrotos, labwehligos fktatus uf Mefanderu.

„Musarion!“ wifch iffauzàs, bet tehls palika meerigi nekufstedamees fahwam, filà notrahfa tapa arweenu inten-

fwaka, kà pee warawihffnes pahrgahja maf pamafam wioletà, un uf reift fantoms bija pafudis.

Mefanders fehdeja kà uf mutes fifts, weenmehr raufdamees uf to weetu, kur bija fahwejufe wina mihkotà Musariona, weenmehr zeredams, to atkal redſet, kamehr indeetis peegahja pee almema plates, nonehna drehbi no ftikla swana un to kà agrafi mafleet peezehla un pahrweetoja, lai eepkuhftu wairat gairmas. Wifch tuwojàs ar wehdefti gufofcham fakiram un lehni to modinaja. Kad pehdejais bija nahjis pee atmanas, Scharlets tam patejàs. Mefanders atjehdjàs, nowilka no pirkfta gredfenu, peegahja pee fakira un kuhdja to, nehſat gredfenu par wina patejzibas un peeminas fihmi. Fakirs aifgahja patekdamees un palozidamees, Scharlets peeſlehdja durwis un ufzehla ftikla swanu. Kad trijtahjis bija atkal fawà weetà, Mefanders teja:

„Es neftnu, kà lai tew patejzòs par wifu, to eſmu redſejis, bet es fahwu mihllu preefchà, kuras weenigi tu wari ufminet. Par wifàm leetam ftni, kà preefch pehdejà fantoma manà atminà nekàs naw uſejams.“

„To es ftnaju! Gairma, kura wifaja fchis diſchais daitais tehls, man faka, kà tas warbuht jau kopſch gadu tuhftofcheem naw ſpehris fawu kahju uf ſemi.“

„Tu tà tad domà, kà ſcheem fantomeem ir realitate, kà tee naw tift ween fantaſtjas ainas?“

„Musariona, kà tu to behwè, naw nekahds tuffchš fantoms un protì aif daudſeem eemefleem; par pirmajeem trim tehleem wari tìfai tu iffchirt. Waj tee tew ir pafiftami?“ — — —

„Pirmà bilde bija kahda wihra attehls no jaunakeem laikeem, kam toti gahja pee firds behdige fabeedriftee apſtahtti, bet kas jau agrafi bija nomiris, pirms es peedftimu. Es pafiftu tìfai wina rafktus un man ir wina bilde. Dtra galwa bija Platona, kahda leela greeku filofofa . . .“

„Pehdejais man ir labi pafiftams! Kas bija pirmais ſeerweefchu tehls?“

„Mpassija, kahda ta pafcha laifmeta fkaiftuma, grazijas un prahta fìnà flawena greekeete.“

„Waj tu teefchi eſt domajis par ſcheem trim tehleem?“

„Sinams! Man patika wìnu idejas, un bildes manàs iftabàs man wìnus beefchi atgahdinaja. Tà tad tu domà, kà fchis bildes waretu buht manas dwehſeles haluzinazijas?“

„Ne haluzinazijas ihftenà noſthmè, jo tee bija juhteku wehrojumi; es wìnus ari redſeju. Tomehr tà, kà farkanà gairma tew atgahdinaja kwehlofchu lahwu, tà garigu eefpatdu zekà war tift raditas tam lihdfstgas ainas.“

(Zurpmat beigas.)

Plafchaf nemams jehdſeens.

No Paolas Lombrofo.

„Atbraufufchi Amerikas miljarderi.“

„Un ar kahdeem pawadoneem! Upkalfpotaju ween teem naw mafaf par duzi perſonu: kambarfungs, lafaji, pawahrs un iftabàs meitas . . .“

„Waj juhs redſejat, kà wini nefa drehbes no ifchemo= daneem uf terafes? Kahds Buranos tamborejums ween mafà uf diwdefmit tuhftofchu liru.“

„Un pawahru ween jau wini famafkà kà kahdu ihftu profeforu!“

Ar wahrdu fatot tas ir weseles notifikums un neleelajā pilfehtinā pee Lago Madſchoras, kas naw nepaſiſtama ſweſchineeſeem, par neko zitu nerunā un wiſt arſklausch grafeeni Lawarello par to ſmalto kehreenu pee waſarnizas iſihreſchanas un par to laimi tuhliſt tiſt tuwakā ſatilſwē ar deewiſchakeem miſjardereem.

Sau iſihreſchanas weids ween ir bijis kaut kas ſewiſchke. Itgadus grafeenei bija jaiſihre kahda nodata, ſaſtahwofcha no aſtonām iſtabam. Nekad winai nebija nahzis prahtā paſchai ſawu waſaras dſihwoſki iſihret, wehſturifku waſarnizu ar ſlawenām ſalona freſtam, ar marmora trepem un dahrsu, kas aiſſteepās lihſ juhrai. Te nu notikās, ka kahds ameriſkaneets, Smita kungs nodatu apſtatidams eenahja ari waſarnizā. Wiſch ir par to ſoti ſajuhſminats, un nahſ klajā ar droſcho preeſchlikumu, waj grafeene negribetu pahrwilttees pati uſ nodatu, lai wiſch ar ſawu jauno ſeewu waretu ſcho ſefonu wehſturifklajā waſarnizā pawadit.

Par tahdu eephejamibu grafeene nekad nebij domajufe, tā ka ſahkumā ſchis amerikaneeſcha preeſchlikums, beſ kahdas kautreſchanas noſtiſprinatees wehſturifklajā waſarnizā winai iſlikās pawiſam pahrdomaſchanas wajadſigs. Tatiſchu kad winai pateiza augſto ihreſ ſumu, peeždefmit tuhſtoſchu liru par trim mehneſcheem, miſjardera eegriba winai iſlikās uſluhjojama ar zitadām azim.

Peeždefmit tuhſtoſchi liru pat preeſch tihraſnu grafeenes nelikās buht ſmahdejami, ſewiſchli kad wehl uſ waſarnizam atteezotees, juntuſ tām hipotekas ſpeeſch, ja wehl ir trihs prezejamas meitas un dehlis uniwerſitate, kas wairak parahdus, nekā auditoriju miſle.

Un tā tad notikās, ka grafeene, pehz tam, kad ſawu neſkattamo draugu un paſiſtamu preeſchā bija uſſtahjuſees kā moderna ſeeweete, kura nekahdu kahrtas ſtarpibu nepaſiſt (ſewiſchli kad tas uſ naudas maſu atteezas), ka wina eewilkās pati weentahrschajā nodatā, no kureenes ar leelu ſtaſahribu noraudſijas miſjarderu eeraſchanas.

Kontraktu ſlehſot milords bija luhdſis, ka grafeene waretu ari turpmaſ uſluhſot ſewi kā willas kundſi un kehnieneeni, no ſawas puſes wiſch buhſchot laimigs waredams to eepaſiſtinat ar ſawu jauno ſeewu, lai winas tad abas kkuhtu labatās draudſenes.

Sau par pahra nedekam pehz miſjardera eeraſchanas ſrſnigā draudſiba un dſihwās ſimpatijas ſtarp Smitteem un Lawarelleem bija attihſitjuſchās.

„Manim ir, it kā kad es buhtu jaunu meitu eeguwuſt,“ ſazija maigi grafeene.

Un kas ta bija par meitu! Milebija Emmi ir pateeſt ihſis ſkaiſtuma brihnumis ar ſawām leelajām, ſchkelmigām behrna azim, ar ſaweem kuplajem ſelta mateem. Wina gehrbjas tikai baltā tehrypā: baltās kurpēs, baltās ſekēs, baltos zindos, neſkaitamās balta ſihda kleitēs no muſelina, krepā, baſiſta un ſchajā apſchilbinofchajā baltumā winas ſakſis un kailās ſkaiſti formētās rotas iſlikās it kā no balta puleereta Kanowas marmora iſzirſtas. Winai bija ſewiſchka mahſſa eeſchanā, ſchlepi pazelt un kermena augſchejo daku uſ preeſchu iſleekt, ka laudis apgreesjās to noſſatitees. Wina walkaja miſſigi leelus briljantus, ſmeheja zigaretes, ſpehleja

kahrtis, kſimpereja klaweeres un runaja par Monte Karlo kā par ſawu dſintenes pilfehtu, bet zitadi wina iſdweſa amerikaniſku laipnibu.

Itkatru deenu wina eeluhdſa weenu waj otu no graſeenem jeb wiſas trijas uſ puſdeenam. Wakaros notifa leeliſkās Lawarello draugu peenemſchanas, kuzi tika eepaſiſtinati ar Anglijas un Amerikas draugeem, kuzi no Milanas eeradās. Lawarello damam bija arweenu goda weeta mahjā un ſchampaneetis pluhda ſtraumem.

Komteſe Marija bija iſteikufe wehleſchanos ar ratu braukt un milords tuhliſt liſa iſſuhtit kahdu diwriteni no Milanas un atdewa to winas leetoſchanā. Pahrmainas labad tika notureti iſbraukumi ratos, gondelu braujeeni un pikniki, jeb ſarihkoja zitadas jautras iſpreezas.

Kahdu deenu milebija iſrahbija komteſeem ſawus juwetus, pehrles un broſchas un tā kā komteſe Anna apbrihnoja kahdu antiſku adatu, wiſadā ſinā grib tai to dahwat. Iſlaidigi wina atkauj lai meitenes dara pakat winas bluſchu iſgreesumus, jo ar iſgreesumeem ween tās wehl newar winas ſkaiſtā kermena noſopet. Marija un Anna eet rolu rotās ar to paſtaigatees un kad wakaros winas ſchſiras noteek ſkuhpiſtichanās, apſampeeni un maigee „uſ redſeſchanos mihtās meitſchas!“

Komteſes naw nekad wehl tiſ labi amiſejuſchās. Un tad wiſ ſchee Smita amerikaniſkee draugi ir tiſ peeklahjigi, tiſ brunneeziſti un tiſ dedſigi kawaleeri, ka ikweena no trijam mahſam ir paſtahwigā gaidiſchanā, ka notiks kahds pehſchus ſpihdſchus prezibas uſaiſzinajums.

Tatiſchu kahdu deenu eenahſt „ſtudentis weegprahtis“ mahtes iſtabā un aiſgreesch ar atſlehgu durwis aiſ ſewis teikdams: „Wiſmas meitenes newarēs tagad muhs uſgluhnet,“ ſmaidot wiſch peebilſt, „man tew japateiz kahda paſauli ſatrizinoſcha ſina. Juhſu miſjardera milebija ar kuru juhs tinatees intimā ſatarā, kā ar kahdu pirmās ſchſiras kuſtni, waj tu ari ſini, kas ta tahda ir? Ta ir — nu — ta ir kahda ſkaiſta dama, kahda — kahda — nu tā ſazit — kahda kokeſe.“

„Waj tew maſ prahtis!“ ſaka grafeene, kura ſrds dſikumā ſajuht, ka ir iſteikta pateeſiba. „Kas tew ir eeſtaſtiſjis tahdas mulkibas? Droſchi ween kahda greiſſerdigā ſaunprahtigās mehles, kureſch naw tizis eeluhgts.“

„D, es eſmu pilnigi droſchs par leetas pateeſibu. Eſmu ſawas ſinas no pirmawoteem ſmehlis, no kahda, kas milebiju paſiſt jau kopſch ſena laika ſoti ſmalſi un to nekahdā ſinā newarēs ſaukt par ſaunām mehlem.“

„Bet ja nu winas ſcheit lihſ ſchim neweens nepaſina!“

Saunais graſs azumirſki kawejās ar atbildi, bet tad wairs neweenu mirſli neſtomidamees, it kā wiſu zaurredſedams wiſch runā greesigi ſmaididams: „Nu, ja tu tiſ ſoti wehlees ſinat to, ſcho ſinu man teiza miſs Betija, winu iſtabas meita! Tagad milebijat ir uſnahkuſe kahre weenu ſefonu ſpehlet peeklahjigas, godajamas ſewas lomū, bet eeſch Monte Karlo, eeſch Ruportes winas briljanti, winas ſkaiſtums, winas eegribas un winas peeluhdſeji ir pahraf paſiſtama leeta. Zitadi jau to ari beſ kahdām

finam waretu usminet. Waj juhs gan neewehrojuschy winas defoltè? Man schteet tas deefgan fihmigi."

"D, defoltè! Ja, tur flehpjas tawi greeftee pamati, taws peerahdjiums . . . defoltè ir smalkato aprindu eerafcha. Waj tu gan domà, ka damas pee galma ir masaf defoltejuschas un winas ir galma damas!"

"Un tatschu man pee tam drofchi jaapgalwo, Betijai nebija nekafas interesef pee wifa ta. Turpretim wina man wifu to ka noslehpumu ustizejuse un tew es to tikai fetu deht pateizu."

Pahrtraukt sakaru! ustraakta domà grafeene. Bet ka tatschu gan war pahrrtraukt sakaru ar kaimineem, kuzi tik labas pusdeenas dod, kuzi samalka fwinibas wifa sefona un kuzi meitenem dod isdewibu naujumu kauschu redset?

"Iht un aschi," wina faka, "sheit usweetas nekaf par to naw finams un es negribu intrigantes pkahpas lomu spehlet. Mums wini ka Smit tgs ar kundsi preefcha stahdjuschees un nahf mums pretim ar ismekletu laipnibu. Natuiri fawu noslehpumu, nekati neweenom nefa par to! Tu mani saproti."

Jaunais grafs saprot un kaut ari grafeenei tagad daudf kas kluht gaischaks, tomehr draudfiba stary willu un nodaku kluht tikai arweenu intimaka, ta turpina arweenu pa wezam apeetees laipni ar jauno meitu un atkauj paschas meitam eet rofu rokas ar to.

Ta paeet wafara Lawarella gimenei pastahwigas ispreezas un patlaban ir peenahfuschy 22. septembra fwehtti, milebijas dfinfchanas deena, kad ka sibens no skaidram debefim eerodas wehstnese. Marchesa ffin luhds grafeeni neistruhtstoschi pee fewis.

"Mana mihta," runa ar lihka bahlu feju marchesa fawai draudjenei pretim steigdamas, "taisna zeta es lifu tewi pee fewis luhgt, jo ir kahda fwariga, nopeetna leeta. Tawa ustiziba ir apgahnita nepeeklahjiga kahra."

"Ko tu ar to gribi teikt?" kaut ko nojausdama grafeene waiza.

"Subfu — juhsu Smit naw nekahda Smit, ne ari kahda milebija, bet tikai kahda Amerikas kokete!"

Grafeene israhda ustraaktu feju.

"Waj tas waretu buht, waj pateeft? Kahda pasaulè tatschu mehsh dshwojam, fwehta Marija!"

"Ir taisniba deemschehl! Teodoro, mana wihra draugs, kuru mehsh wakar pee wineem eewedam, jo ari mums tur ir satikfime, pehz tam kad tu muhs ar tik leelu drofchibu ar wineem eepafshstinaji . . ."

Grafeene pasemigi noklauffjas.

"Nu, Teodoro ir fatizis tos eelfch Monte Karlo, winus ar wifsem to angteem . . . wina ir weena no tam, leez wehra, ka ta skaita Otero, kura pusmiljonu gada nodfihwo ka neeku."

"D, kahda beskauniba!" grafeene fauz. "Un es, kas wifu to, ka bes azu esmu tizejuse! Manam deklam bija taisniba, kad winsch teiza: „juhs godajamas feeweetes efeit pa daudf godigas, lai kautko saprastu." At mans Deems, es galwo pee tam pasaudeschu! Saatkahpjas ir tuhlt, tas ir saprotams par fewi, bet ko lai es sawam weenteesem newainigajam meitenem faku? Nezeenigi ir ar mums apgahjuschees! Un es esmu peelaiduse, ka manas meitenes elpo to paschu gaisu, ko wini, wini ir ar tam runajuschy, ar tam draudsejuschees!"

Grafeene luhds fawu ustizamo draudsent pehz winas draudfiga padoma, schkiras pateizibas pilna un ustraakta dodas mahjup.

"Kur ir manas meitas?" wina prafa kalponei.

"Pee milebijas."

"Gj tuhlt, wed winas schurpu!"

Schat azumirkli meitenes negaidot eenahf istaba.

"D, mamma, balwas preefsch diwdesmitotra ir atnahfuschas un zil krahfchmas ir tas!"

Swinigi mahte stahsta tam fwarigo ftau: „Ne par balli, ne par ispreezam, ne par Smitem wispahf kas jums jaruna! Schi feeweete ir nezeeniga persona! Winu mahja juhs nedrihfsteet wairs eet un us otu puft jums ir jaaisgreesch galwa, kad juhs tos us eelas fateezeet."

Meitenem naw pa prahtam pamest tik interesantu fabeedribu, bet naw ko jofot ar peenahfumu. Un fpoguta preefcha studedamas nizinoscho flatu, ar kuru tas fatreeks semè pfeidomilediju, pee fewis fleepni winas domà, ka tas marchesas Teodoras mufkis ar fawu pasinjojumu gan wareja wehl kahdu mehneft pagaidit . . . Pateeft, labee draugi tikai talab ween ir, lai kahdam wina preefu samaitatu.

Tult. R. Starga.

Meschy ta brijwaki dseed.

Birsneeku Sofijas.

Meschy ta brijwaki dseed.
Dwehfeles atwereet!
Kas seedeem tij un spehj
Beret us angteem, lai fehj
Sawas dwehfeles drumas.
Winsch nahf!

Seedons augfchamzelschanas nahf!
St kofs par winu runat mahf.
„Winsch nahf!" sem ledus nopuhfchas strauts.
„Winsch nahf!" ir zihrulis debefchos fauz.
Bilweku behrni, dwehfeles atwereet,
Augfchamzelschanas brijnumsh pahf semi eet!

Apŭkats.

I. Baltijas űurnalistiŭ kongreűs 21. un 22. martā Rīgā.

Par űo űurnalistiŭ kongreűu jau pag. numurā iűsumā bija runa. Aisrahdiĥām, ka kongreűs bija mahji apmelleűs — tikai no kaĥdām 50 perűonom — un konűtatejām, ka tanī trubka plaűĥu latweeűĥu aprindu representantu: bija űa-
naĥtufűi tikai waj mehreni liberalās preűes redakziju loġekűi un liĥdűstrahdneeki, pa wiűam trubka űingri radikalās un galeji kreisās preűes, kā ari galeji labo űtrahwu repre-
űentantu. „Saunā Deenas Lapa“ un „Riġas Awiűe“ nebija neweena representanta űuűtijiűĥi. Kongreűu atklahja Riġas literatu un maĥűűleneeku beedribas preeűűneeks Inoűemġews, kurűĥ űawā atklahűĥanas runā aisrahdiĥa, ka űurnalistiem nepezeeűĥami wajadűiġs űawűtarpeji tuwotees. Kopdarbiba bet űemefűotees tikai tad, ja peedalűĥotees wiűas tautibas. Katrai nazionalitatei, űinams, jadodot paűĥnoteiűĥanās teeűĥas. Par kongreűa preűidentu eeweű-
leja „Riġaűĥe Neueűte Nachrichten“ redaktoru A. űchmidtu, par wiġepreűidenteem: Witwiġki (no kreeweem), Stumbergu (no latweeűĥeem), Sawiġki (no wahzeem) un Eiűenűchmidtu (no igauweem); par űekretareem: Iűĥeűĥiĥinu, Sleini, Kūnu un Ĥansenu. Bet klaĥteűoűĥee igauwu űurnalisti atteiġās no jeĥlaĥdu amatu peeneműĥanas, jo wiini nerepre-
űentejot igauwu preűĥ, kura nemaű neefot uű kongreűu uű-
aiġinata. Eiűenűchmidts űeptinu igauwu awiűĥu wahrdā iűűazija proteűtu pret taĥdu riġzibu. Kongreűs iűűozija noűĥeĥloűĥanu, ka taĥda kkuĥda notikuűe un noűuĥtija wiűām igauwu awiűem telegramu, kura luhdűa, peedalitees pee kongreűa waj ari uűdot klaĥteűoűĥeem igauwu űurnalistiem, reűűentet wiűu igauwu preűĥ. Kongreűu ar rakűtu apűweizja Riġas piűűeĥtas galwa, Riġas Kreewu operas grupa bija atűuĥtijiűe űeűoűĥa űatura telegramu: „Eiġedami drukata wahrdā űpeĥtam un derigumam, nowehlam no űrds godajamo dalibneeku kon-
greűam űemmes plaűĥā progreűa gaitā. Deĥűteet gudribu, labu, pateeku!“ — Awiűes „Slowo“ redakzija telegramā iűűazija űawu „karűtako weĥleűĥanos, lai kongreűa darbiba uű űawűtarpejas zeenibas pamata wiűos teeűĥas, liűumibas un briĥwibas uűdewumos űemmetos uűturet katras tautibas neaiűűkaramibu tās preeűűűahwu űerűonā.“

Kreewu literati un rakűűneeki (paraűűtijiűĥees bija kaĥdas 57 perűonas) bija atűuĥtijiűĥi űeűoűĥu telegramu: „Pa-
űahwigu kreewu literatu kongreűu organiűazijas peekrit-
ji rakűűneeki juĥmigi űweizina pirmo Baltijas űurnalistiŭ kongreűu un weĥlē wiinu kulturas darbiba i pilniġas űemmes literaturas un űabeedriűās dűiĥwes labā.“

Peĥz apűweizinaġumu nolaiűĥanas Inoűemġews runaja par kongreűa noűĥmi un űurnalistiŭ un rakűűneeku űaw-
űarpeju tuwinaűĥanos. űurnalistiŭ kongreű Kreewijā weĥl eűot jauns paűaĥtums. Pag. gadā Peterburgā no-
turets pirmais Wiűkreewijas űurnalistiŭ kongreűs. Baltijas űurnalistiŭ kongreűs gan noteekot űitados apűahĥkos un ari wiina apűpreeűĥamee preeűűmeti warbuĥt eűot űĥauri, bet wiinű tizot, ka kongreű tuwinaűĥot tautibas uű kopeju űemmigu kulturas darbu. Kā katrai tautibai jadodot pilniġa

kulturelas paűĥnoteiűĥanās teeűĥa, tā ka preűei, kā weenam no wiġgalwinateem kulturas faktoreem, paűĥnoteiűĥanās teeűĥa eűot tihri nepezeeűĥama. Wiűām weetejām tautibam jaapweenoġotees, lai tās kkuĥtu par űipru űpeĥtu dűenotees peĥz taiűnibas un weenliĥdűibas, no kam atkarajotees muĥűu dűintenes uűplauűĥana. Deretot nodibinat ihpaűĥu űur-
naliűtu űlubu un iűdot űawu laiűrakűtu. Peĥz dűiĥwām debatem kongreűs noleĥma dibinat Baltijas űurnalistiŭ beedribu Riġā ar űaru nodakam űelġawā, Leepajā, Terbatā un Kewelē. Nolemj ari iűĥetrās walodās (kreewu, wahzu, latweeűĥu, igauwu) iűdot űurnalu. Bet til jaűĥaubas, waj taĥdu űurnalu pa wiűam buĥs eeűpeĥjams iűdot. Laikam űĥahda űurnala iűdoűĥanas weetā gan buĥs ja-
apmeerinas ar to, ka űĥad tad iűdos kaĥdu rakűtu kraĥjumu waj gada graĥmatu, kur eeweetos űwarigatos referatus u. t. t. Par űurnalistiŭ materialā űahwotka uűlaboűĥanu runaja A. űchmidts. Ahrűemes laiűrakűtu darbeneeki wiűi űahwot zeeűĥā űakara, bet űĥe dűiĥwoġot katrs par űewi, tā ka daűĥĥahrt pat nepaűiűtot weens otru, lai gan wiűi eűot weena darba daritaji, weena zeka gaĥjeji. Runatajs ais-
rahdiĥa uű neűen nodibinato Peterburgas maĥűűleneeku un űinatru wiĥru palihdűibas kaűes Riġas nodaku, kura eeteiġa eeűtaĥtees. Tad weĥl buĥtot wajadűiġs dibinat darba biroju peĥz ahrűemes biroju parauga.

Reporters Wuűĥkalns peĥz tam plaűĥi runā par repor-
teru gruĥto, beűteeűbas űahwotli. Peĥz preeűűlaűĥuma iűġetas dűiĥwas debates. — Ka reporteru űahwotliű wiűai gruĥts, tas teeűa, bet pee tam galwena wiina gan buĥs melleġama ne redaktoros, ka tee neaűiĥtu talantu, ne ari reporteru neűpeĥjiba, bet muĥűu dűiĥwes űĥaurajos apűahĥkos. Ari muĥűu redaktoru űahwotliű, űameĥrā ar leelu tautu redaktoru űahwotli, naw nekahds apűauűĥamais. Apűahĥki pee mums űĥauri, maűiĥki, awiűem tirġus maűs, eeneĥmumi neeġigi, tapeĥz ari iűdeweji knapinas ar iűde-
wumeem. Leelako kreewu awiűĥu, peem. „Now. Wremjas“ galweno liĥdűstrahdneeku eeneĥmumi űneedűas pee 40,000 rbk. weenam paűĥam, kur muĥűu awiűĥu wiűs budűĥets ne-
aiűneedű űĥahdas űumas. Kongreűs noleĥma, ka redakzijam preeűűĥroka jadod paűahwigeem reportereem, bet ne eeűu-
titajeem. űinotaju wahrdi redakzijam jaiűdod tikai teeűas űekā. Ar to nobeidsās kongreűa pirmās deenas darbiba.

Otrā deenā kongreűs eeűahās ap pulkűten 11 deenā. Liġgotnis-Roűe ihűā runā aisrahda uű Baltijas lauku ap-
űahĥu trubziġo paűiĥĥanu un eeteiġ űariĥtot kopejuű űurnalistiŭ űeġojumus. Literaturas maĥűűleneeku beedriba waretot uűnemtees widutajas lom uű űeġotaju űaűnaűĥanās. Preeűűliĥumu peemem. Peĥz tam űarġbriĥdi wiűi kongreűa dalibneeki noűotograűejās kopejā grupā.

Au űahġās katedri Deĥkens (no „Libausche Zeitung“) un runaja par preűes liĥdűdarbibu pee weeteġo tautu űaw-
űarpejas tuwinaűĥanās, kaű nebuhűĥot eeűpeĥjama, ja weens otru nomelnoġot. Wahzeeűĥeem paĥmetot űepara-
tiűmu. Wiinű neűen laűiġis par wahzu koloniűaziju Kurűemē, ka to tā iűleekot, it kā wahzu muűĥneeki ar to griġetu no-

dibinat tur nešin taĥdus Waĥzĥjas kara spēĥta preešĥpulkus. Pehz peĥdejeem notikumeem taĥda kolonisešĥana no zilwezišĥa stahwoĥka gan esot ťaprotama, lai gan no ekonomišĥa un politišĥa stahwoĥka wiņšĥ tai nepeekrištot. Toĥdu kolonisešĥanu warot ťaut kã gribot, par mulĥigu, neprahĥigu waj zitadi, tĩtai lai nerunajot par waĥzu separatĩsmu, jo no Kreemĩjas atrĩst taĥ waĥzi negribot, wĩmi esot ušĩtĩjami walšĩs pišsonĩ. A. Grusĩts (no „Kuldiĥas Apšĥata“) aĩsrahĩdĩja, ka wĩna apĥabalã taĥds son Brederĩĥs, ĥuram pašĥam taĥdas rozĩbas nebĩjĩs, ťapĩrĩzĩs wairat muišĥu,

taĥda latweešĥu un waĥzu redaktoru un beedĩribu darbĩneeku ťapulze, ĥurã ťĩstĩ runats par tautĩbu tuwĩnašĥanos un nedaudš nedeku peĥz ťĩstĩstajã runam weĥl ťĩwala zĩna ťaĥĥus nẽkã ta biĥuse eepreešĥ ťapulzes. Wĩnšĥ, kã weens no latweešĥu wezãteem ťĥurnalistĩem, waĩzĩjot, ko tad iħĩtĩ waĥzu preše lĩħds ťĥĩm esot dariĥuse preešĥ tautĩbu ťawĩstarpejas tuwĩnašĥanã? Dobeles aprĩnki peemeħtam daudš muišĥãš ťawestĩ waĥzu strahĩneeki. Latweešĥu deputatneeki, palĩĥušĥĩ beš darba un paĥumta, ťĩtaĩjot apĥahrt pa muišĥam un maĥjam lĩħgdamees, lai tos derẽ. Waj waĥzu preše paĥelũšĥãš nopeetnas baħĩs pret taĥdu muišĥneeku rĩħzĩbu? — Ne. — Latweešĥu preše, iħpašĥĩ „Maĥjas Weešĩ“ un „M. W. Mehnešĥraħĩtã“ nodrukati labãtee waĥzu literarišĥee rašĥojumi, kã peem. Ėetes Ĥĩgenĩja, Ĥeħinga „Matãns ĥudraĩs“, pat Ėetes „Faustu“ neĩsãemot, bet ko dariĥuse Baltĩjas waĥzu preše, waj ta ari ťawus laħĩtajus esot eepãħĩstĩnajuse ar latweešĥu gara dšĩwĩ un ar latweešĥu literarišĥee rašĥojumeem? — Ne, tas neesot notĩzĩs. Latweešĥu preše tã tad dariĥuse wairat ťawu peenãħĥumu nẽkã waĥzu. Wĩna latweešĥus ar waĥzu gara dšĩwĩ eepãħĩstĩnajuse, bet waĥzu preše waĥzeesĥus ar latweešĥu gara dšĩwĩ wĩs ne. Waĥzu preše par latweešĥeem weĥl arween runajot kã par taĥdu ťemãtu tautĩbu. Šĥãħdam tonĩm waĥzu preše piĩnĩgi ĥaĩsũħdot, jo, ĥameħr waĥzu preše latweešĥu tautu un latweešĥu ťĥurnalistus ušĩtãĩšĥot kã par ko ťemãtu, tĩkmeħr no pateesã tuwĩnašĥanãš nẽkas neĩsãħĩšĥot, warot turet neš ĥĩtĩ ťĩstĩtu runu. Tĩtai uš weenãdu teešĥu un ťawĩstarpejas zeenĩbas pamata eespeħjama pateesa tuwĩnašĥanãš. Ĥam wairat dots, no ta ari wairat ĥãprašot. Latweešĥu tauta esot tĩkĩab kã beš teešĥbam. Beš nopeetnãm reformã, lai nepeewĩkotees, iħĩħdšĩnašĥanãš nenotĩšĥot, tautãš mašãš neweenãm nešefotu, ĥãš uš ĥĩtãda pamata rãudšĩtu panãħĩt tuwĩnašĥanos. Waĥzu preše, ĥã ta nopeetnĩ weħlas, panãħĩt tautĩbu tuwĩnašĥanos, ĥãrãda un ĥãstĩprĩna waĥzu ťãrpã paħĩleezĩba, ka beš

Žeĥã uš deenwĩdus poļu.

ĥur nu apmetĩnot waĥzeesĥus. Ėsot ĥãbrĩnas, ĥur ťĥĩs ĥungs preešĥ taĥdas operãĩĩas nemot naudu. Stumberĥs aĩsrahĩdĩja uš aħĩsemĩju waĥzu prešes eejãũtšĥanos nemeeru leetã, uš to, kã tee leegũšĥees ušãemt atšpeħojumus nepareĩseem latweešĥu apwãinoĥumeem. Taħĩtã Ėĩ. weĥl atĥãħĩnãja, ka waĥzu preše weena nogãlinãta Šulza weetã praħĩjuse 12 Ĥalĩnĩu ušĩtaħĩšĥanu. B. Šãlĩts ušĩweħra, ka par ťawĩstarpeju tuwĩnašĥanos ĥãu nu gan esot turetãš ťĩstãĩs runãš, tĩtai nu reĩš gan ari buħtu ĥãpãħĩeetot pee darbeem. 1905. ĥãda wãfarã ari ĥãu biĥuse

pamatĩgãm reformã, meħrs un ťãĩzĩba Baltĩjã naw panãħĩkami. Nebuħš nopeetnũs reformu draugũs nostãħĩt par rewolũzionãreem, kã to waĥzu preše paraduše darĩt. Beš pamatĩgãm reformã, ĥungi, ťemes labã, nepeewĩtãtees, nẽkas naw panãħĩkãms. Weena tauta otrã nedrĩħĩst eeraudšĩt tĩtai eerozi un lĩħdsẽkĩ ťãwa ťãwĩtĩga meħrka ťãrneegšĥãnãĩ, ne, ĥĩ weenãĩ tãutãĩ otrã ĥãeerauga ťew lĩħdšĩga tãuta; ĥãm taĥdas pat teešĥãš uš dšĩwĩ, ĥũltũrelũ attĩħĩstĩbu un pašĥwãldĩbu. Ĥũngĩ, weĩzĩnãħĩm taħepz ťĥãħãdas iħĩħdšĩnosĥãš taĩsĩnĩbas prĩnzĩpa realĩsešĥanos, ušĩtaħĩmeeš

par tautu weenlihdfigām teešbam, weizinašm reformu eewešchanu, tā mehs wišlabati nodibinašm meeru un tuwināšm tautas. Mehs weenas semeš ņurnalisti weens otram wehl ešam kā ņwešchineeki, nepašihstamees, zerešm, ka dibinamā ņurnalisti beedriba wišpirms muhs pašchus tuwinās, ka mehs weens otru mahzišmees labati pašibt. Pašihdami labati pašchi ņewi un zits zitu mehs tad ari labati ņpehšm weikt tautu eepašihstinašchanas un tuwināšchanas darbu. Šaprašt ir peedot, ņaka ņahds leels frantšchu dšejneeks. Labati weens otru padšihdami, zeru, mehs ari labati weens otru paneššm, labati ņatikšm. — ņehz dšihwām debatem kongrešs peenehma ņekoščas trihs rezoluzijas:

1) Ćirmais Baltijas ņurnalisti kongrešs atšihst weetejo tautibu hešpamatotu apwainojumu taktiku, kas išeet uš to, lai waldibas azis uštrautu zittautibneekeem no weenas pušes it kā waltis seperatišmu, bet no otras pušes sošial-revoluzionarus zenteenus, ņchahdu taktiku kongrešs atšihst par prešē moraliski nepeelaišchamu un par ņaitigu pee weetejo tautibu tuwināšchanas, pee ņam išteiz wehleschanos, ņaut lihdfigi apwainojumi atraštu preteštibu ari tās tautibas prešes organos, kur ņchahdi apwainojumi mehds parahditees. Ćobalšojoš ņeho formulu peenehma ar 35 balšm pret 3, pee ņam 2 atturejās no balšošanas.

2) Atšihdams, ka titai tuwinotees weetejam tautibam kopejā kulturās darbā, ir eephejams nowehrst nazionalas preteštibas, kas ņawē weetejās dšihwes attihštibu uš taišnibas un ņawstarpejas teešbu un interešchu atšihšchanas pamata, kongrešs išteiz wehleschanos, ņaut weetejā preše weizinatū ņawstarpeju tuwināšchanos, pabalštidama eesahktos zenteenus.

3) Tautibu tuwināšchanās labā nepeezeešchams, ka ņahdas tautibas ņurnalisti atšpehtotu nepareišas ņinas, kas parahdas ahreenes preše par ņahdu zitu Baltijas tautibu.

ņehz ņcho triju rezoluziju peenehšanas Dr. Šchimans runaja par ņurnalisti ņchihreju teešu nodibinašchanu. Ašrahdidams uš dauds gadijumeem, ņad štrihdi buhtu nowehršchami goda teešas žetā, ņinotajs naht pee flehdseena, ka goda teeša ņatrā ņinā buhtu eewedama. ņzumirkt tomehr beš ņahdas ņewiškāšas organišazijas pilnigi nebuhtu eephejams išwešt ņchahdu teešu ņahrtibu, tadeht wišch leel preekšchā titai prinzipā išteiktees preekšch goda teešam. Preekšchlikumu pabalsta ņcheshichins, Šalits, Štumbergs un ziti.

Šapulze beidsot peenem rezoluziju, kurā atšihst, ka goda teešas nepezeeešchamas un ušdod birojam ištrahdat tuwatus noteikumus libds nahtošcham kongrešam.

Beidsot kongrešs nolehma ņafaukt nahtošchu kongrešu ne wehlat kā 25. martā 1910. g. Kongreša ņafaukšanai eeweheleja komišju no 5 wihreem, kas wehl kooptes 4 peršonas, pa weenai no ņatras tautibas. Par komišjas preekšchsehdetaju trihs reišes balšojoš bija dabujušchi weenadu balšu ņkaitu Šchmits un Witwizkis; beidsot eeweheleja Witwizki. — ņnketes komišjā eeweheleja ņhronu, ņcheshichinu un Šchmitu; darba birojā — Ćūnu, ņselizku un Ćaš.

Kongrešu flehdša 22. martā ap plšt. 8 wakarā. ņehz tam ap plšt. 9 wakarā „Bellevue“ weefnizā ņurnalisti

kopeji notureja wafarinaš, pee kurām wehl dauds runaja un ušlauza dauds augtu laimu.

Šwarigs ņenata nolehnums. Pašasteem, kā ņenats 26. februari ņem Nr. 1968 nolehmis, jamakšā par ņawu pašašta ložektu ahrštešchanu pilšehtu ņlimnizās, gadijumā, ja ņchee pašaštu ložekti pašchi nepehtu ņomakšat par ahrštešchanos ņlimnizā. Un tas ari ir pareiši, jo, ja pašašta ložekteem, kas dšihwo ahrpus pašašta, jamakšā pašašteem nodokti, neņkatotees uš to, ka wineem pašašta eestahdes neņahdā ņinā nedara neņahda labuma, kā peem. ne ņkolās ne zitas eestaišes, tad pašašteem atteezibā uš ņaweem ahrpašašta ložekteem ari wajaga buht ņahda peenahkuma. Bet ne wišas pašašta waldes to gribetu atšihst. Ćinām gan miška ņawu ahrpašašta ložektu nauda, bet wiņu labā ņahdus peenahkumus nešt tās negrib. Ćā peem. pamatojotees uš ņahdu 1903. g. 12. martā išdotu likumu, zaur kuru pašaštu peederigee teeņ atšwabinati no solidarās (kopejas) atbildibas par ņawu pašašta ložektu peenahkumeem — pašašti leedšās pilšehtam atlihdšinat par ņawu ložektu ahrštešchanu pilšehtu ņlimnizās. Zaur to pilšehtam žehlās totti leeli ņaudejumi, jo ņakšimušchus zilwekus jau ņlimnizā jaušnem, bet no wišleelakās dadas jau nebija neka to nemt, un no pašašteem wairš newareja prašt atlihdšibu par wiņu ņlimo ložektu ahrštešchanu. Ćā ari ņišupes pašašis leedšās ņigas pilšehtai makšat atlihdšibu par ņawa pašašta ložektu Marijas ņšelskalej un Annas Štinket ahrštešchanu ņigas pilšehtas ņlimnizā. ņigas pilšehtas walde uš tam greešās pee Ćuršemes gubernas ņemneeku leetu komišjas ar luhgumu, lai mineto pašaštu peepšešch mineto atlihdšibu išmakšat. Ćuršemes gubernas ņemneeku leetu komišja ņcho luhgumu eewehtroja un nolehma, ka ņišupes pašaštam minetā atlihdšiba jaemakšā ņigas pilšehtai. Bet ņišupes pašašis zaur ņawu pilnwarneeku Ćriži ņeteršonu ņcho nolehnumu pahřuhdšeja uš ņenatu un ņenats nupat ņcho leetu išpreedis pašaštam par ņliktu un atšinis, ka tam jamakšā par ņawu pašašta ložektu Marijas ņšelskalej un Annas Štinket ahrštešchanu ņigas pilšehtas ņlimnizā. Šenats pee tam ašrahda, ka pašašti Baltijas gubernās zaur likumu no 1866. gada 11. jūnija ir peepšeesti apgahdat darba nešpehjigus un ņlimus pašašta ložektus, nepilngadigus pee pašašta peederigus bahrenus u. t. t. un ka zaur 1903. g. 12. marta likumu, kas noņahrto apstahktus eeschejo gubernu pašaštos, pašašti nawa atšwabinati no teem peenahkumeem, kurus wineem ušlijis 1866. g. 11. jūnija likums.

Šwarigs ņigas mahzibas apgabala žirkulars. ņigas mahzibas apgabala kurators išlaidis Baltijas gubernu tautškolu direktoreem žirkularu, kas ņwarigs preekšch Baltijas gubernu priwatām gimnašijam un realkolam, kurās hauda kroņa teešbas, bet kurū absolventi drihtšt taišt gala ešamenu pee ņchim eestahdem titai tad, ja wiņi mašakais trihs gadas apmeklejušchi atteezigo školu. Žirkularā ņazits, ka beešchi eenahkot luhgumraksti no tašdeem školoneem, kas mahzibas eestahdi apmeklejušchi iħřaku laiku un luhgušchi teešbu likt gala ešamenuš pee tās paščas mahzibas eestahdes, ašrahdidami, ka wiņi par tam lihdfigu ašleegumu dabujušchi ņinat par wehlu. Tadeht ar kroņa teešbam at-

wehrtu privatu realkolu un gimnastju ihpafchneekem un ihpafchnezem Baltijas gubernās noteikts, skolneekus usnemot augstākā, nekā privatgimnastju 6. klasē, vaj privatreal- skolu 5. klasē, obligatoriski pastaot wezateem vaj wiau weetneekem, ka ņhem skolneekem naw teefbas pirms trim gadeem nolikt pee ņhis skolas gala eņamenus.

Baltijas generalgubernatora amata atzefchanu, kā kreemu awiņes ņaw, ofiziali iņņludinaņhot pehz ministru preekņneeka P. A. Stolipina atgreefchanās iņ Krimas. Barons Mellers Satomekņtis aibrauzis no Peterburgas Stolipinu nemaņ neapzeemojis. Paņtprinātā apņarbfibas kahtiba Baltijā pehz daņchām ņnam wehl palikņhot ņpehkā lihds rudenim, bet wiņ generalgubernatora noņazijumi pehz generalgubernatora amata atzefchanas, wairs nebuņņhot ņpehkā. ņkweenā gubernā weetjais gubernators iņdoņhot tad jaunus, apņabņteem peemehrotus noņazijumus.

No Behņim. Gaujā augņchup Raiņtuma tiltam, atrada noņlibtufchu gadus 50 wezo preekuleeti Krihpenu. Wiaņch bija jau pagahjuņchā dezembrī peepeschi noņubis. Domā, ka wiaņch toreis oplauptis un nogalinats; jo wiaņch bijis Naunas frogā ar ap 400 rbk., kuras tagad pee wina wairs neatrada. Kahti 4 zilweki jau apzeetinati, par kureem domā, ka tee oplauptiufchi un nogalinajufchi wiau un eefweeduņchi Gaujā pee Naunas frogā, no kureenes tās aiņpludinats lihds Behņim. („L.“)

No Wihzeema. Laukņtrahdneeku jau t a j u m s. Pee ņtrahdneeku truhuma muņņu pagastā pa leelakai daikai wainigi paņchi ņaimneeki, jo prezetos kalpus wini negrib nemt par ņtrahdneekem un ņewiņchi tahdus ne, kureem leelaks pulziufch behrnu. Tagad lihgt tikai meitas un puischus. Leelako daku kalpi muņņu apņahrnē patwehrumu atrod muifchās, kur katrs ņpehjiगतs behrns ari muifchā atrod darbu. Ari uņ ņawu roku dņihwojofchee uņturas muifchās, jo tur parozigati un lehtati nekā pee ņaimneekem; muņņu apņahrtnes muifchās naw wehl lihds ņchim neweenas kolonistu gimenes. Uņ pilņehtam no ņchejeenes ari maņ no kalpeem aifet laimes meklet, tikai meitas gan pilņehtās meklē eeflaweto „kngu deenestu“, tur wairakas muņņu pagasta peederigas ir kritufchas par upuri iņwirtibai un nitnām ņlimibam. Pagasta ņabeedribai jau daņchkaht nahzees ņamafkat wairat deņmit rubkus par wiau ahrņteņchanu. Pee muņņu kalpeem naw wehl uņnahufse wehleņchanās laimi meklet Wologdas gub. No Aumeifteru pagasta gan ņchopawafar aifzekofhot 50 gimenes uņ Wologdu. — Tikai ņaimneekem paņcheem wajaga prezetu kalpu ņahwofli uņlabot, eerahdot kalpeem peeteefofchus dņihwofkus, kā ari ņawu ņuhriti semes, iņplatot laikraņtus un derigas grahmatas, tā weiznot, uņlabojot prezeto kalpu ņahwofli, tad ari ņtrahdneeku truhfums maņinafees. („D. W.“)

No Zumurdas. 19. martā pee ņchejeenes Mahla frogā tika aptureta kahta 16 gadus weza meitene un no winas peederigeem aifwesta atpakaņ uņ Bebreem, kur ta kahta frogā peepeschi bija eemihlejuņe kahtu zetotaju un ar to aifbehgufe. („D. W.“)

No Sarkanmuifchas (Wentspils apr.). Weetejās eedņihwotajas Amalijas Ahbel maņgadige behrni uņgabjuņchi,

ka mahjas koridorā preekņ dņerņchanas noliktais uhdens palizis ruhņts un negarņchigs. No ņaņkuma pate Ahbel tam nepeegreejuņe wehribas, bet kad noņprahbfis ņuns, kuram tizis dots ņhis patš uhdens, tad wina par notikumumu paņnojuņe polizijai. Behdeja atraduņe, ka pee uhdens pee- maifka kahta giftiga weela. Aifdomas tuhlin kritufchas uņ otrās mahjās dņihwojofcho Piltenes pagasta peederigo Samiņ D., kura jau agrak peedraudejuņe nogiftet Amalijas Ahbel behrnus. Leeta nodota weetejam iņmekleņchanas teefneņim. („L.“)

No Naunas. Mehņ, tā ņauktee „meņholeefchi“, eņam toti uņbudinati par ņagaidameem „mehrneeku laikem“, jo agrarbanka leek iņmehrot ņchejeenes rentes ņaimneeku ņemi. Kahts eefpaids uņtraukumam uņ muņņu rihezibu, tās peerahdas no ņekofcha: Tā ka tagad dauds laukņaimneeki rihojas ar twaita kuņmaņchinam, tad ari mehņ nolehnam ņew kahtu eegahdatees. Domehr beidsot, kad bija jaņtahjas pee nolehnuma iņpildifchanas, leelakā daņa atrunajās, ka tagad, kur ņagaidami mehrneeki, droņchati wehl pahris gadus palikt pee wezajeem ņprigufeem. Kahtā ņakarā gan ņahw kuņmaņchinas eegahdaņhana ar mehrneekem?! („L.“)

„D. W.“
Wernawas aprinki pee Kokenau'as pagasta peerakņtita Peterburgas ņeeweefchu medizinas kurņu ņtudente A. S., kura patlaban taiņot pehdejo eņamenu, rakņtijufe ņawa pagasta waldei, ka wina trihs gadus gribot 2 procentus no ņaweem nahkofcheem eekehnumeem pagasta waldei pee- ņuhņtit kahtam labdarigam mehņim. Wina darot to aif miheņtibas uņ ņawu dņimteni un tautu. Wehņtules wina luhds wikai rakņtit kreemu un wahzu walodā, jo wina ņweņchumā gluņchi aifmirufse igawu walodu.

No Jelgawas. Kā ņkuki prot uņ d ņ i h w o t. „Sadņihwe“ ņaw, ka kahta Jelgawas bekerēja diwas ņeeweetes pahrdewejai nemanot iņņagufchas no kaņes 30 rubku naudas. Par wainigajām ņchini leetā wehlaņ tika uņņhaetas un peerahditas diwas ņkukes, weena wahzeete, otra ņchihdeete, 14 un 15 gadu wezas, kuras ari ņawu wainu nenoleedsa. Zapeemin, ka weena no tam ir kahtas weetejās meitenu ņkolas ņkolneeze. Uņ jautajumu, kur winaņ noņagto naudu likufchas, tās it omuligi atbildeja, ka „notreeufchas“ to pahris deenās un luhņ ņchahdā kahtā: ņuhrmani wiņinajufchās 6 ņtundas, zirkū weena platņcha weetā pirkufchas wiņu loņchu, tad wehl konditorejās dņehruņchas ņchokoladi un ehduņchas ņaldumus u. t. t. Meņen atpakaņ leeta nahza pee meerteefneņcha iņteefņchanā, kurņch, eewehrojot, ka apņuhdņetās ir nepiln- gadigas, noņpreeda nodot winaņ wezatu uņraudņibai.

No Sarkaneem. Schuhpibas apkarofchana. Sar- ņanu pagasta weetneeku pulks jau otru lahu uņņtabjas pret ņuhpibu. Pagahjuņcho rudeni wiaņch aplita ar pa 50 rbk. leelām nodewam pagastā ap kahtu duzi efoņchās reibinoņchās dņehreenu pahrdotawas; tagad wiaņch atkal nolehmiņ peenahzigā weetā luhgt, lai reibinoņchu dņehreenu pahrdotawas tiktu flehgtas wiņās ņwehtdeenās un ņwehtkos. Abi ņchee nolehnumi pelna wiņpahrigu eewehribu un labi buhtu, ja ņchim paraugam netruhņtu ņekotaju. Uņ laukeem

šwehtdeena ir galwenā šuhposchanas deena. Tad gahjeji ir brihwi, wini eet weens šurp, otrs turp, bet beidsot wini wišf fateelas — frogā, turpu laba data jau teefchi aiseet „išdšihwotees“. Šahda išdšihwofchanās nereti welkas lihds otram rihtam, tā ka usdšihwotaji nepaguhst ne laikā mahjā eerastees, ne wineem daschreis eefpehjamš strahdat, kamdeht fainneekam japaleef bes darba špehta. Saudejumi, protams, jazeefš fainneekam. Pehdejā laikā šahdas pilsehtneeku „silās pirmdeenas“ us laukeem šahf wifai isplattitees. Pret winām weenigais lihdselkis ir — dsertuwju flehgšchana pa šwehtdeenam. Polizijai buhtu stingri jaraugas, ka dsertuwju turetaji šahdus nofazijumus ari pateest ispilda, un pa aisleegto laiku nepahrdod dšhreenus.

No Sezes. Rentneeka apšehriba. Schejeenes Schteinfeltes muischinas rentneekam nosaga wilnu. Aisdomas krita tuhlin us weenu no muischas puifcheem un meitu, kuzi weenprahrtigi noleedsa šawu wainu. Peerahdijumu truhkuma deht rentneeks winus tahkat wairs nepratinaja, bet tomehr turpinaja ismeklešchānu, jo bija pahrlēezinats par wīnu wainu. Rahdu deenu wehlat winsch leef puifcham fajuhgt firgu, fazidams, ka jabrauz us staziju. Puifš nodomā, ka rentneeks brauz us teesu un stipri ween nobaidas. Bet rentneeks nebrauz wis us staziju, bet gan us muischinas seena šchuhni, kur eerokas seenā, bet seewai, kura wīnu pawadija, pasaka, lai puifš ar meitu brauz pehz seena. Szajts, darits. Drihs eeradās puifš ar meitu. Puifš usbudinats par fainneeka aishraufschānu us teesu, usšahf tuhlin šarunu par sagto wilnu un peekodina winai: Sargees, ja tu teifš kaut ko par wilnu! un lai tik ne isplahpā. Meita ari apsolas. Wesumu peekrahwufchi, wini aishbrauz. Wakarā eeradās ari rentneeks „no stazijas“ un leef atšaukt puifš ar meitu, kureem atšahsta wīnu šarunu seena šchuhni. Meita, redsedama, ka leegšchānās wairs nepalihds, tuhlin us weetas usrahda sagto wilnu, ari puifš wairs neleedsās par isdarito nedarbu. — Rentneeks wīnu teefam laikam nenodos.

„L. A.“

No Krisburgas. 20. martā šche notizis schaufmigs atgadijums. Pehz tehwa nahwes abi palikufchee deht fahkufchi kildotees pee semes dalischānas. Abi wini nekahdi newarejufchi weenotees. Beidsot kildoschanās nokkufufe tik tahku, ka weens no brahkeem pahemis diwstobreni, peelahdetu ar škotim un drahsis šawam brahlim abus schahweenus wirfū. Schahweeni esot kehrušchi abas tahjas un šadragati daschi kauli. Schahweju tuhlin apzeetinaja, bet šachouto aishuhitja ar wilzeenu no Krisburgas stazijas us Dwinftu.

„J. D. L.“

Kara teefa isteefaja 23. martā apshuhdšibu pret Rigas strahdneeku ofladistu Iwanu Denifowu, 20 g. wezu, par peederibu pee kaujas organizācijas. 1906 g. junijā polizija isfinajufe, ka gramatu meikalā „Aufma“ bijis eerihfots latweefchu soz. d. šaweenibas birojs. Weikala apmekletajus šlepeni usraudšija un kuzus atfina par neustizameem, pee teem isdarija fratischānu. 28. augustā Brunineeku eelā Nr. 77 Lisettes Šwirkal dšihwofli atrada šaweenibas zenfralkomitejas protokofus, rehkinus un t. t., no kureem bija redsams, ka apghadati un isdaliti eerotšchi, bumbas u. t. t.

kaujas organizācijas lozefkeem u. t. t. Šahjā dšihwofli apzeetinatais Edwardts Baumanis neleedses peederam pee šaweenibas un usdewis daschus zitus tās beedrus, starp teem ari min. Denifowu. Starp zitu Denifows weenu bumbu nolizis „Rigas Awifes“ kantorī špridšinaschānai, bet otra tam bijufe jaeefweefch polizijas eezirkna walde. Teefa atfina apshuhdseto par wainigu un noteefaja pee špaibu darbeem us 2 gadeem 8 mehnescheem.

„Df. W.“

Ufšagts mahjitajs. 1904. gada jultija mehnescha fahkumā Rigas birschas bankā šanemta telegrama, parafšita no Werawas draudses mahjitaja Indrika Struka ar luhgumu us wīna rehkina kahdai seeweetei, kura usrahdšichot wajadšigos dokumētus, ismaksat 400 rbk. 9. jultijā šchi nauda ari ismaksata kahdai seeweetei, kura usrahdijufe daschadus dokumentus us Dlgas Karp wahrda. Wehlat tanī pašchā gadā us tamlibdšigu dokumentu pamata no mahjitaja Struka naudas ismaksats 25. augustā kahdam Karlim Bergmanam 750 rbk., bet 6. nowembri ešpreftm Peterim Verkis — 1250 rbk. Kad par ismaksatām sumam tizis šinots pašcham Strukam, tikai tad israhdijees, ka nauda ismaksata us wiltotu dokumentu pamata. Aisdomas kritufchas us bijufcho mahjitaja Struka rakstwedī, Werawas maspilšoni Aleksandru Girichu. Wīnu apzeetinaja tikai 1905. gada beigās Peterburgā, kur tas bija dšihwojis sem Karlsona wahrda. Girichs jau daudstahrtigi šodits par krahpfchānam un ziteem kriminafnoseegumeem no daschadām apgabalteefam un zītām teesu eestahdem un wīnam jau atnemtās wifas teefšbas un preefschrozibas. Šchoreis wīnu noteefaja us 4 gadeem noseedsneeku pahrmahjischanas nodatās, bet par lihdsdalibneezi apshuhdseto Walkas aprinka semneezi Juli Meschul peerahdijumu truhkuma deht attaisnoja.

„R. A.“

Jauna latweefchu gimnastija. Labdarigais A. Dombrowfka lungs, blatus „Burtneeku pilij“ Wez Mihlgrahwi, tā „Df. W.“ šino, zet atkal gresnu ehku, kura nodomata latweefchu gimnastijai Mihlgrahwi. Gimnastijas wajadšibam wīnas zehlejs nopirzis no krona 2 puhrweetas semes. Plahnu šihmejis un buhwes darbus wada patš Dombrowfks. Ehka buhs telpu šinā toti plascha un eerihkota pehz wīšjaunakeem higienas prašjumeem. Teef eerihkotas 14 klases, jo nama zehlais projektē šaweenot šchinē ehkā sehnu un meitemu gimnastijas. Bekamā školās ehka lihds nahkofcham rudenim buhs gatawa. Waram tikai ar wisleelato preeku apšweikt atkal šcho Dombrowfka lga seedoijumu šabeedribas labā.

Sirmais Barona tehws, paššhtamais „Dainu“ kahrtotajs, eeweetojees latweefchu rakstneeku un mahstlenceeku patwersmē „Burtneeku pili“ Wez Mihlgrahwi. „Burtneeku pili“, tā šinams, zehlis Augustis Dombrowfks preefsch latweefchu rakstneekem, lai teem nebaltās deenās buhtu kahds patwehrušs. Dr. K. Barons ir augšminetā firmā Barona tehwa weenigais dehls. Senat tehws ar dehlu dšihwoja kopā.

Lauzineekem par beedinajumu. Pehdejā laikā pašchahwiba pee jaunawam stipri peenehmufes. Melatmigās jaunawas ir pa wisleelai dafai lauzineezes, kas

noškuruščas truhkumā un tā saudejuschas šawu godu un nogalinajuschās aīs šauna. Tapehž tagad, kad lauzineeki šahš štipri pluhšt us pilsehtu, fewiſchti lauzineezem leekams pee šrds, neatšahst lauku dšihwi un nenahšt us pilsehtu meklet labaku dšihwi, ja tahda jau eepreeksch naw nodrošchinata zaur draugeem waj pašinam. „Latwija.“

2000 rublu leelu godalgu dabun tas, kas usrahda, kur atrodas ihstena walšts padomneeka meita Katrina Deršawina, 26 gadus weža, kas 13. dezembri Maskawā peepeſchi nošudufe.

Ministru preekschneeks P. A. Stolipins, tā galwas pilsehtas awiſes šin, aīsbrauzis us Liwadiju (Krimā) un ne us Kaukaſiju, tā šahkumā domats. Tā ka P. A. Stolipins jau labi atweſetojees, tad brauſchana us Kaukaſiju iſrahdijuſēs par newajadšigu. Sešdeen, 21. martā P. A. Stolipins pirmo reis pehž ſawas iſweſetofchanās wehl bijis nobrauzis us Zarſkoje Selo.

Ahrleetu ministrs Šwolſkis aīsbrauzis us ahrsemem. Wiſch, tā „Herolds“ ſaka, wairs ſawā weetā atpaſat neatgreesiſchotees.

Ahrsemes.

Auſtruma jautajums, zik tas atteezas us Auſtro-Ungariju, Bulgariju, Serbiju, Melnkalni, noſahrtots. Serbijai bija pilnigi japeekahpjās. Maſu gandarijumu dabuja Melnkalne. Us Kreewijas iniziativi leelwalšis — ari Auſtrija — iſſazijuschās par labu Berlinē lihguma 29. panta atzelschanai. Šchis pants ſtan :

Melnkalnei naw brihw turet ne kara kugus, ne kara ſlugu. Antiwaru oſtai un wiſpahri wiſeem Melnkalnes uhdeneem japaleek preeksch wiſu walſiju kara kugeem ſlehgteem. Apzeetinajumi, kuri atrodas ſtarp eſereem un juhras peekraſti Melnkalnes robeschās, noohrdami un nekahdi jauni apzeetinajumi to weetā naw zelami. — Tiklab poližijas, tā ari juhras leetu un ſanitara uſraudſiba Antiwaru oſtā, tā ari wiſgoram gar Melnkalnes peekraſti iſdarama Auſtro-Ungarijai, kura ſchā noluhkā war turet ihpaſchus ſargu kugus. — Melnkalnei jaewed tahdi juhras likumi, kahdi paſtahw tuwejā Auſtro-Ungarijas peekraſtes prowinzē Dalmazijā. Auſtro-Ungarija apņemās no ſawas puſes apſargat ar ſawu konſutu palihdſibu Melnkalnes tirdſneezibas ſlugu. Melnkalnei wajaga weenotees ar Auſtro-Ungariju par dšelsſzetu buhwem un ſcho dšelsſzetu uſtureſchanu tanis ſemes gabalos, kuras Melnkalne pehdejā, t. i. 1877. gada karā eeguwufe no Turzijas. — 21. martā (3. aprili) turku tautas weetneeku nams peenehma turku-auſtreekšu iſlihgumu atteezibā us Boſniju-Serzegowinu. — Leelwalſiju kongreſa ſaſauſchana, tā tagad uſſwer wahzu-auſtreekšu awiſes, wairs tapehž neefot nekahda eemeſla. Wahzu-auſtreekšu diplomatikſee aiſſtahwi Konſtantinopolē ſpehruschti ſotus, lai turku waldbiba greestos pee leelwalſtim ar rakſtu, kurā iſſtaidrotu, ka wiaa ir pret kongreſa ſaſauſchānu, jo wiaa to tagad uſſkatot par newajadšigu. — Pa tam **Konſtantinopolē iſzehlees dumpis**. Sapumpojees kara ſpehšs. Apſehšs tautas weetneeku nams. Reakzija, redſams, naw ſnaudufe. Turzijā tā tad war atriſnatees

aſſaini ſtati. Pehž daſchām ſinam jaunturku waldbibas deenas ſkaititas. — Waj tas teeſcham tā buhs, par to, eewehrojot jaunturku iſweizibu, ar kahdu tee ſarihtoja walšs kahrtibas pahrmānu, jaſchābas. Nu, kas buhs, rahdis nahſotne. — **Perſijā** dumpis turpinās. Anglija iſzehluſe malā kara ſpehšu.

Šchile pehž awiſchu ſinam, leekas, grih paſat darit Auſtrijai. Kā pehdejā walšs peeſawinajās Boſniju-Serzegowinu, tā Šchile galigi grihbot peeſawinatees Lafnas un Aritas apgabalus, kuras ta 1879. gadā pehž kara ar Peru walsti pagaidam nebma ſawā pahrwaldiſchanā. Peru walšs tahdu mineto apgabalu peeſawinaſchānos negrihbot zeest, bet buhſhot Šchilei ar eerotſcheem pretotees. — **Argentīnai** iſzehluſēs ſadurſme ar **Urugwaju** deht kugofchanas us Paranās upeš. Argentina ihſtenibā tikai mellejot eemeſlu, lai waretu few galigi peeſawinat Urugwaju. **Brasilija**, jaſchābas, waj to zeetis. **Deenwidus-Amerikā** to eewehrojot war iſzeltees nopeetnas aſns iſleekchanas. **Wenefuelas** bijuſchais prezidents Kaſtro, kurſch Berlinē ahrstejās un kuru pa tam Wenefuelā atzehla no prezidenta amata, tagad zekā us Wenefuelu. Martinikā, kura peeder frantſcheem un kur Kaſtro bija iſzehlees malā, frantſchi Kaſtro nezeetuschī, pawehlejuſchi atſtaht ſalu un kad Kaſtro to nedarijis un aiſbildinajees ar ſlimibu, likuſchi to apſtatit ahrſtam un kad ahršs atfinis, ka Kaſtro war gan atſtaht ſalu, to weenkahrſchi us nestarām aiſneſuſchi us kugi.

Mexinā, 9. aprili (27. martā). Watar pulkſten 9 un 45 min. watarā bij ſajuhtams ſtiprs apakſhſemes gruhdeens, pirms kura bij dširdami pehrkonam lihdsigi ruhzeeni.

Port-Arturā, 4. apr. (22. martā). Pehž pehdejām ſinam japoni ſipri ſche paleeltnajuſchi zeetofſchāa garaiſonu, tā ari iſdarijuſchi zeetofſchāa apfabrtne wairaf naktim manewrus. Šchahdi notikumi ſtipri uſtraufuſchi weetejos kreewus.

Grahmatu galds.

Redakzijas peesuhſtita ſekoſcha jauna grahmata:

J. J. Kraſchewſka „Hetmana grehti“ jeh ſaunitbas goda laupitajs. Romans. Tulkojis P. M. K. Orloſka apghdibā, Rīgā, ſahna eelā Nr. 14.

Walejas wehstules.

L. on. Dzejotus ſanehman.

Ilggad. abon. Juſhu wehſchānos eewehroſim.

S. . A. „Dg. ſaulēs lehtu“ paſneegim.

Redaktors: Dr. philos. P. Šalits.

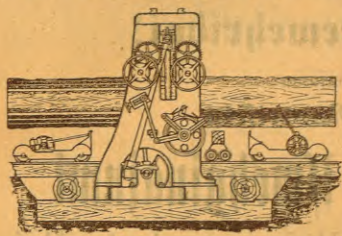
Ihpaschneeks un iſdewejs: Dr. phil. Arnolds Plates.

Šim numuram eet lihdi tā peelikums broſchura: „Par maſas peenſaimneezibas organizaciju“. (Separatora eegahdaſchana.)

A. Harloff, insigneers, Rigā, l. Nevas eelā 24.

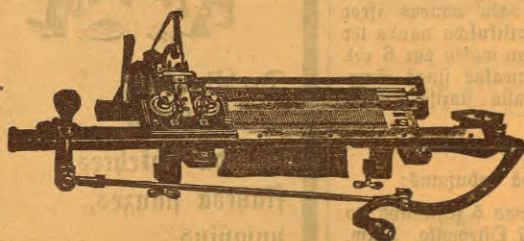

Gateri pašā konstrukcijas preekšč atpakaļ un uš preekšču gree-seenu. **Wišas mašīnas** tolu ištira-dāšanai. Bahrweetojamas un uš weetas štahwoščas pilntwaila un patent-farsttwaila **lokomobiles** no 11—600 PS., firmas **E. Förster & Co.,** Magdeburgā (Bahžijā). Birmklāģis fa-brikāts, garant. ogļu isleetoščana. Labafais un lehtafais spēhls wišām ruhpneezibam. **Wadomi wišos tehniskos peederumos.**

Cwaika krahsotawa un kimiska tihritawa
J. Anspach, Rigā.

Peeremščanas weetas:

Aleksandra eelā Nr. 101 (fabrikā).
Aleksandra eelā Nr. 24, Brigadera namā.
Suworowa eelā Nr. 11, Berga namā.
Leelā Kehnina eelā Nr. 2, J. Anspacha mant. namā.
Smilšču eelā Nr. 1/3, pee birščas, „Roščjas” namā.

Kronberga
„Baltica”
ir labāā
familijas

adama mašīna,

weentgā mašīna, tura sawas weentahrsčās konstrukcijas, weeglas apeeščanās un weeglas eemahziščanās deht ir katram eewehlama. Uš mašīnas war 150 daščadus preekščmetus un 185 musturus isadit. Pamažiba par břišwu. Par mašīnas labumu un iskuribu teel galwots.

Dabujamas weenigi pee

J. Kronberg, Rigā,

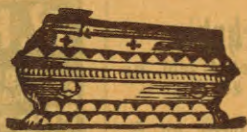
adamo un šchujmašīnu weikalā, Kungu eelā Nr. 28.
Ari papehšču noraukščanas aparati ir dabujami.

≡ Aleksandra eelā Nr. 51. ≡

Leelakais krahjums

osola ar drehbi pahrowilkti un laketi šahrki un wiši peederumi.

Metala
kroni

Metala
šahrki

leelakā iswehlē.

J. Hiege, Rigā,

Aleksandra eelā Nr. 51.

Manā apgaždiba isnahkufčas un dabujamas:

J. Pengerota: Swesčā

Muglu dahrsis.

Pirmā un otrā dala.

Wadons sem- un dahrsčopjeem pee eenešigu augļu dabrsju eerihčofčanas, apštahdiščanas un apfopščanas, libš ar praktišeem aishradijumeem, kas ja-eewehro augļus isleetojot mahjturibā un tirdsneezibā. Nr 74 šihmejeem teštā.

≡ **Maksā 1 rubl.** ≡

Mahkfligi mehgli dahrskopibā.

No profesora Dr. Paula Waguera, Darmstadtes laukfaimneezistlas tihmeģinajumu štaģijas preekščneela.

≡ **Maksā 40 kap.** ≡

Grusta Plates drukatawa,

Rigā, pee Petera basnižas un Škahrnu eelā Nr. 13.

Mindhenes eksport = alu

peedahwā

J. Stritzky, alus daritawa.

Dabiga leeluma portrejas

(35×45 cm.) peħz katras ģihmetnes

par tikai 1 rubli
pagatawo mahkšlas atelje

„Rembrandt”,

Rigā, Marštalu eelā Nr. 2, Goerte namā.

Adreši eewehroti!

Adreši eewehroti!

Rigas Laukfaimneezibas Zentralbeedribas
Konsuma weifals

Telefons 4304. Terbatas eelā Nr. 35. Telefons 4304.

Weenigais preekščstahwis Latwijā
preekšč

Osborne pļaušmašīnam un daščadeem semkopibas darba rihkeem un

R. Bechera arkleem.

Preekščstahwis Alfa-Laval separatoreem.

Peedahwā: Wišadus mahkfligus mehflus. Dezimal-fwarus daščados leelumos, štrikus, grosčhus, šrenges, kehdes un t. t. Peena kannas un kahrstuwes. Sweeska kulamas mašīnas, sweeska preses un formas, perga-menta papiru un t. t. Peena ismekleščanas aparatus un peederumus preekšč lopu pahrraugu beedribam.

L'URBAINE

afihwibas apdrošinaschanas sabiedriba.

Pamata kapitāls: 12,000,000 franki.

Reserwes kapitāli: 170,000,000 franki un 8,500,000 rbf.

Spezialitate:

Apdrošinaschana ar premiju briedību slimbās gabījumos, beš premijas paaugstināšanas. Us nahwes gabījuma apdrošināta kapitāla ismaksāšana darba nespehības gabījumā.

General-weetneefs pr. Wisemes, Igaunijas, Kurjemes un Plekawas gubernam

A. W. Dällen, Rigā,

Erasmantincefu bulwari Nr. 11.

Debt Kapitāls Kredt

Kursi: Kantoristeeem Gramatwescheem < kungeem un damam. > Sakums katrā laikā, Prospekti par w.

Praschana ir: Kapitāls I Augstaka alga I Labaks stawoklis I Zeen. weikaln. par walti usr. kreetn. spekus. Ludsu peeprasit. J. Kasimirs, Rigā, Basteja bulw. II, pr. kreew. teatr.

Jaunā isdewumā pahrelabota un stipri papilbinata Mahšfaimneezibas un Pawabru mahkfla.

Sastahdijufe Minjona.

Aoderiga mahjās un faimneezibas skolās.

Bahri pa 2000 rezeptem, fastahditas pehz dāschadu tantu labalās garšchas un peemehrotas Baltijas apstahsteem. Ar smalkt ištahdateem krahsu bilšchu peelikumeem un daudf ilustrazijam tekstā.

Makša gihā fehmā 375 l., pa pastu peesuhtot 425 l., us nar. nar. 435 l.

Ernsts Plates, Rigā,

pee Petera basnizas un Stahru eelā 13.

Fehklas.

Peedahwaju wislabaki dihgtošchas un pareisakas fortes

dahrsa faknu, lopbaribas augu un puku fehklas.

Pilnigus zenu rahditajus issuhhta par walti.

Dr. Urajs,

Rigā, Aleksandra eelā Nr. 36,

fehklu tirgotawa un puku weifals.

Ģemkopju eewehribai!

Manā apgahdibā isnahkufe un dabujama:

Barona J. Manteifela

Wehrojumi un ismehginajumi

faimneezibu eerihzibā un tehnikā

dāschados kreewijas apwidos.

Cand. agr. J. Widina autorisets tulkojums.

Makša 160 kap.

Pepeezeeschama grahmata katram ģemkopim, kas ģemšchas sawu faimneezibu uslabot.

Ernsts Plates drukatawa,

Rigā, pee Petera basnizas un Stahru eelā Nr. 13.

Smolenskas gub., Roslawl. apr., top pardotas 64 def. apakš

nozirsta mescha

90 rbf. par def.; 350—400 def. 80 rbf. par def. Kofas nauda jaemakša 15 rbf. par def., daku naudas isdod Ģemnefu banka, ailifuscha nauda top pagarinata ar gadigu makšu par 6 rbf. gabā pee 6%. Lurwatas finans Smolenskas gubernā, pasta stazijā Kuršiti, Balwar.

Manā apgahdibā dabujams:

Regais. Drama 5 zehleenos no A. N. Ostrowla. Latw. tulf. Lejas-Kruhminsč. M. 30 l.

Jowans un Olga. Wehsturists romans no A. jon Kladowa. Tulkojis W. Behrs. Makša 1 rbf. 50 kap.

Ģernhuteeschi. Drama 5 zehl. no Porutu Jahna. Makša 40 kap.

Spehks. Romans 2 datās no Fritscha Mautnera. Tulkojis Augusts Deglawš. Makša 80 kap.

Brahli Karamasowi.

Romans 2 datās no F. M. Dostojewla. Tulkojis P. Pauls. Makša 2 rbf. 80 kap.

Trihs musketeeri. Wehsturists romans 2 datās no Aleksandra Dimā (tehwā). Latwiski no Augusta Deglawa. Ar ilustrazijam. Makša tatta data 80 l.

Neaiffneegts mehkis.

Drama ij tagadnes 4 zehl. no Apasijas. Makša 40 kap.

Hannele. Sapnu djeja no G. Hauptmana. Tulkoj. Apasija. Makša 40 kap.

Ernsts Plates,

Rigā, pee Petera basnizas un Stahru eelā Nr. 13.

Drehjbenkus, bormaschinas, skahrdā schkehres, skahrdā stanzes, pumpjus, unguš sprizes un unguš dsehseju peederunus, naudas skapjus, dezimal-swarus, naudas kafetes, Nobela ratu ases, Mochowa ratu atsperes peedahwā wisleelakā iswehle wislehtakti no krahsjuma

Hugo Herm. Meyer, Rigā.

Beš isnehmuma wisada weida maschinas
topsch 36 gadeem.

W. K. Kiessling,

Rigā, piano magasina,
L. Jehkaba eelā 8, blakus birichai.

Fligeli, Piano, Harmoniumi,

Klaweeru spehles aparati,
Nošchu skapji
tikai labakee fabrikati par mehrendam
zenam.

Baltijas sehklu audsesšanas sabiedrības

==== Rigas filiale ====

pahrdod un peesuhhta sem pilnigas galwošanas par sehklu tihribu un dihgšanas spehju, ka ari galwo, ka ir pilnigi bes ahbolina sihda

wisas sortes ahbolina, plawu sahles, lopu rahzenus, burkanus, labibas firmu, wihku un mescha sehklas.

Rontoris leela Pilz-eela 16, spihkeris Arsenalu eela 5, no 1. maja seh. g. Rontoris buhs Ralku eela 7.
Pastellejumi zaur wehstulem teek us pehzmakfu par dselszoku issuhjtiti.

Afinu truhkums.

Dr. Hommel'a Hematogens

Beeprafot fewischi jauswer

Kadetu torpusa wirsahrts Wladitawfafa, Dr. med. Schulz: „Es Dr. Hommel'a Hematogenu ismehginaju 6 pilnigos afins truhkumu gabijumos un mani nowehrojumi pee schein gabijumeem schini staa interefanti, ka es gadu eepreefch biju dsells preparatus parastijis ar pawisam wahjeem panahumeem. Pehz Dr. Hommel'a Hematogena lectoschanas turpreti bij toti labi panahumi, kuri pat wehl pehz 1 1/2 mehnejscheem pehz beigtas ahsteschanas netil ween ka nepamafinajas, bet wehl turpinajas. Uftrihoschakee panahumi pehz Dr. Hommel'a Hematogena lectoschanas ir eewehrojama apeties pazelshana.

ir no wairaf ka 5000 eelch- un ahstemu profeseorem un ahsteeem par wislabato afishti, dabujams wifas apteefas un apteeku pretschu pahrdotawas.

Dr. Hommel'a Hematogenu un pakadarinajumi jaatraida.

840 angstako godalgu.

Tirdsneeziabas nams

„ALFA-NOBEL“

Warschawa.

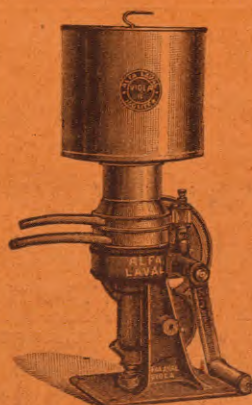
Omsta.

Sw. Peterburga.

Par 30 gadus ilgo

„Alfa-Lawal“

separatoru

pastahweschanas laiku wina nemitedamees pahrlabojumi bij arweenu par mehrti konfurentu zenschanam, peespeeschot winus peenemt weenu waj otu pahrgrosijumu, ka gandrihs wif wini peenehma „Alfa“ schihwischus; bet pateizotees daudsgadigeem peedsihwojumeem un tam, ka pehdejee „Alfa“ separatoru pahrlabojumi ir patenteti wifas semes, wina tihra nokrehjoschana, weegla gaita, isturiba un buhwes weenfahrschiba

☞ paleel nefasneedsamas ☞ preefch ziteem.

Katalogus un prospektus issuhhta us peeprafijumu par walti.

Pahrdotas ir 800,000 maschinas.

Dsells gultas,
behrnu ratinus,
masgajamos flekus,
petrolejas wahritajus,
tehmarachinas,
emalj. wahramus traukus,
petrolejas krahnis,
stikla un fojansa prezes,
nikela un alfenida prezes,
peedahwa pa lehtakam zenam

J. E. Mulschke

lampu fabrikas noliktawa

Zerbata eela Nr. 18.

Metala kapu fronti

leela ihwehle lehti.

No 4711

Parfims
Cordiale

jauns leelists

Modes parfims

nefahdsinamā smarshas
pilniba un stiprumā.

Ferd. Mülhens

Kelne pee Reines un Rigā.

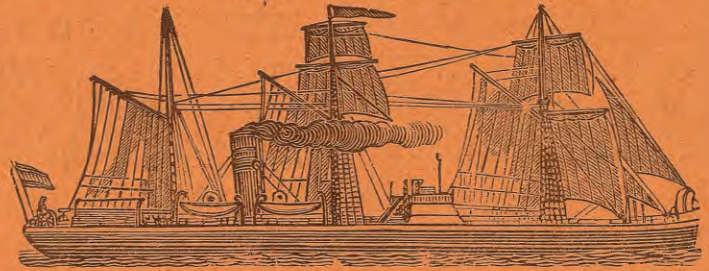
Schuhau eela 15.

Wifur dabujams.

Tabakas fabrikas J. W. Guffew, Rigā,

Bakums, ar vairak kā 15 gadus pastahwošču fabrikas sīhmi „**Rugis**“, teef rasčots leelakā mehrā pateizotees loti daubseem peepraštjumeem. Tas nenoleedsami peerahda, ka minetā tabaka labuma sinā pahršpehji zitu fabriku lihdsīgus isstrahdajumus. Tadehšt luhdsu peeprašt wifur tikai **Bakuna** tabaku ar fabrikas sīhmi „**Rugis**“.

A. Schmidt,

schaujamo eerotšču meistars, Rigā,
Marškala eelā Nr. 14, tel. 1204,

peedahwā šawu bagatigo sīnšču krašjumu, kā: trihs- un diwstobru **Winstčestera**, **Püršča**, **Sahwas** un mehrku sīntes, kā ari wifadu sīstemu **rewolwerus** un **pistoles** par lehtakām zenam.

Reparaturas, kā stobru pahršpščana us labu schaufšanu, Lefošče eerotšču pahrgrošjumi us zentraluguni u. t. t., tapat ari tahštatu leet-pratejiska išlaboššana pee mehrenas atlihdšības.

Dahrsā leetas

Dahrsneekēem un laukšaimneezībām,
behru dahrsā leetas,
kā ari wifus

bīščkopības peederumus
peedahwā

Johannes Mitschke,

Šehrandu pretšču un eerotšču noliktawa, mahju un šehku
leetu magasīna.

Telefons Nr. 539. Rigā. Kungu eelā Nr. 11.

Widšemes un Kursemes Dšeesmu grahmatas

apmehram 100 daščados sehjumos,

šahtot no lehtakām
lihdš 7 r. 50 t. gabalā,
išmekletos musturos,
eeseetas špezieli šchajā
arodā strahdajošchās
leelakās ahršemju
grahmatu seetawās.

Katrai pee manis pirktai
dšeesmu grahm. ir klast
kā bešmatšas peelitums:

**Bilde iš Kristus
dšihwes,**

beš tam katrai selta lapu
u. labakās ahdas sehjuma
dšeesmu grahmatai us
pirmās lapas eepreekšč
tituta usdrukats selta
**burteem bibeles
pantinsch.**

Ernstā Plates drukatawa,

Rigā, pee Petera basnīzas un Škahru eelā Nr. 13.

Baltijas audeklu manufaktūr-šabeedriba,

Rigā. (fabrika Šengeragā). Rigā.

Par fabrikas zenam pahrdod pašču pahrdotawā

Kungu eelā Nr. 22

Linu un pakulu dšijas un wifadas audeklu prezes,
kā ar balinatus un nebalinatus deegus un šehnores.

„Waldschlöschena“ Merzens.